

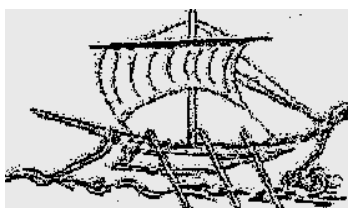
**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΕΙΡΑΙΑ**

**ΘΕΜΑ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΜΕΛΙΝΑΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ –
ΠΡΟΤΑΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ**

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΜΠΑΡΑΣ

**ΕΠΙΒΛΕΨΗ - ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Dr. Γ. ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ -
ΠΟΛΕΟΔΟΜΟΣ Ε.Μ.Π.**

ΠΕΡΑΙΑΣ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ.	
1. 1. ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΑΓΡΙΝΙΟ.....	7
1. 2. ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ.....	11
1. 3. ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ.....	14
2. Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ.	
2. 1. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ.....	17
2. 2. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.....	20
2. 3. ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.....	22
3. ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ Η ΛΑΜΠΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ	27
4. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΜΕΛΙΝΑΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗ & ΣΙΑ. ΣΤΑΘΜΟΥ.	
4. 1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	32

4. 2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.....	65
4. 2.1. ΚΙΝΗΣΕΙΣ – ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	65
4. 2.2. ΧΡΗΣΕΙΣ.....	66
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ.	
5. 1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	67
5. 2. ΣΧΕΔΙΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ.....	73
5. 3. ΣΧΟΛΙΑ.....	82
6. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ.	
6. 1. ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ.	
6. 1.1.ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ.....	86
6.1.2. ΣΚΑΡΙΦΗΜΑΤΑ.....	97
6. 1.3. ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΕΔΙΩΝ & ΣΚΑΡΙΦΗΜΑΤΩΝ.....	100
6. 2. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΣΤΑΣΗ ΣΙΔ. ΣΤΑΘΜΟΥ.	
6. 2.1. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ – ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ.....	101
6. 2.2. ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ.....	102
6. 2.3. ΕΥΛΙΝΗ ΣΤΕΓΗ.....	102
6. 3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΙΔ. ΣΤΑΘΜΟΥ.....	103
7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	104

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

*Εγώ τον ρήμαξα τον κήπο,
εγώ τον ζύπνησα τον γκιώνη
μα η συννεφιά με πνιγεί τώρα.
Ω! πες τε μου, που ζημερώνει;*

Κ. Χατζόπουλος

Κάθε νέο επιστημονικό πόνημα, έχει τις ρίζες και τη βάση του στη σωρευμένη παγκόσμια γνώση, την οποία μέσα στα πλαίσια των εγγενών περιορισμών ως προς την πρόσβαση και την δυνατότητα αξιοποίησής της, μετασηματίζει σε ένα σημείο της, προσθέτοντας μία ψηφίδα στον γνωστικό διάκοσμο, που κινείται με τους νόμους της συνεχούς διαλεκτικής υπέρβασης, σε έναν ορίζοντα χωρίς τέλος, που μόνιμα προκαλεί για την εξερεύνηση των απώτατων μυχών του. Ως εκ τούτου οι πρώτες γενικές ευχαριστίες ανήκουν σε όλους όσους προηγήθηκαν και διαμόρφωσαν το έδαφος στο οποίο εμείς κινούμαστε σήμερα, δίνοντάς μας «την γη» που ζητούσε ο Αρχιμήδης για να κινήσει τον κόσμο. Την γη, της ανάπλασης, της κατασκευής, της ζωής ...

Ειδικότερες ευχαριστίες, ανήκουν σε όσους στάθηκαν κοντύτερα στην συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία και κατέστησαν δυνατή την πραγμάτωσή της.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες ανήκουν στον επιβλέποντα της παρούσας εργασίας, Καθηγητή κ. Βαρελίδη Γεώργιο, που με τη βοήθεια, την υπομονή, τις συμβουλές και την καθοδήγησή του σε θέματα προσέγγισης και οργάνωσης, συνέβαλε αποφασιστικά στην ολοκλήρωσή της.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους φίλους μου τον Γιώργο Γιαννουλέλη, τον Βασίλη Γκέκα και τον Αλέκο Σταθοκόστα που βοήθησαν σε προβλήματα της μελέτης της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην αφετηρία του 21^{ου} αιώνα ζούμε μια περίοδο σημαντικών αλλαγών που σφραγίζουν το τέλος μια ολόκληρης εποχής και θεμελιώνουν την είσοδο σε μια νέα, πρωτόγνωρη άνθηση στον τομεα των κατασκευών λόγω της διεξαγωγής των ολυμπιακών αγώνων που απαιτούσαν μεγάλα έργα υποδομής.

Στην κατηγορία των έργων υποδομής ανήκει και η ανάπλαση της πλατείας που είχε ως αποτέλεσμα την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας. Η μελέτη του έργου πραγματοποιήθηκε από την διεύθυνση μελετών – σχέδιο πόλης και πολεοδομικού σχεδιασμού του δήμου Αγρινίου. Φέρει τίτλο: « Έργο υποδομών, μεταφορών και περιβάλλοντος στη νοτιοδυτική περιοχή της πόλης του Αγρινίου για ανάπλαση πλατείας Μελίνας Μερκούρη κ.λ.π. κοινοχρήστων χώρων περιοχής ». Η μελέτη και η ανάπλαση χρηματοδοτήθηκε από το Γ Κ.Π.Σ.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία εμφανίζουμε στον αναγνώστη την μελέτη, την τεχνική περιγραφή και τα σχέδια της πλατείας. Πως είναι σήμερα, πως θα είναι στο μέλλον. Είναι κάποια ερωτήματα που θα απαντηθούν κατά το ανάγνωσμα της. Παράλληλα αναδεικνύουμε το ιστορικό "στολίδι" της, τον σιδηροδρομικό σταθμό. Τις προτάσεις, μεταποιήσεις, χρήσεις και τα σχέδια της. Επίσης παραθέτουμε πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε μια ιστορική αναδρομή για την πόλη του Αγρινίου. Την ιστορική αναδρομή για κατοικία των παλαιών χρόνων που σίγουρα θα κεντρίσει το ενδιαφέρον των νέων πολιτικών μηχανικών.

1. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

1. 1. ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΑΓΡΙΝΙΟ

Ένα μεγάλο μέρος της κοιλάδας του Αχελώου, συγκεκριμένα από της Γέφυρα της Τατάρνας στα βόρεια μέχρι το σημερινό Καστράκι στα νότια γεωπολιτικά αποτελούσε την επικράτεια των Αγραίων. Οι Αγραίοι είναι ελληνικό φύλο, που πρώτος τους αναφέρει ο Θουκυδίδης τον 5^ο π.Χ. αιώνα. Η χώρα τους μάλιστα, επειδή απλωνόταν και κατελάμβανε και τις δύο όχθες αυτού του τμήματος της κοιλάδας του Αχελώου, παρεμβалλόταν μεταξύ του *Κοινού των Αιτωλών* ανατολικά του Αχελώου, και του *Κοινού των Ακαρνάνων* δυτικά του Αχελώου. Τελικά όμως οι Αγραίοι ενσωματώθηκαν στο *Κοινό των Αιτωλών*. Στην ανατολική όχθη θα πρέπει να τοποθετήσουμε μία από τις κόμεις των Αγραίων αν ερμηνεύουμε σωστά τα λόγια του Στράβωνα (8.3.3) «και εν τη Αγραία της Αιτωλίας Έφυρα κόμη». Ότι όμως η επικράτεια των Αγραίων επεκτεινόταν και δυτικά του Αχελώου έχουμε επιγραφική μαρτυρία. Συγκεκριμένα στην Αιτωλο-Ακαρνανική Συνθήκη του 262 π.Χ. αναφέρονται ρητώς ο Πράς και η Δεμφίς ως πολίσματα των Αγραίων βόρεια της Στράτου που αποτελούσαν «το μήλον της έριδος» μεταξύ Αγραίων και Στρατιών Ακαρνάνων.

Κυριότερη πόλη των Αγραίων, σύμφωνα με τους ιστορικούς Klaffenbach, Salvetti και Beloch και πιο προωθημένη προς νότον θεωρείται, λόγω ετυμολογικής ταύτισης, (είναι δηλαδή ομόρριζα), το Αγρίνιον. Παράλληλα με τον τύπο **Αγρίνιον**, παραδίδονται επιγραφικά και οι τύποι **Αγρινιεύς** (G. Klaffenbach, IG IX I² 1, επιγραφές ν. αρ.34, 83,100, 137) και **Αγρινιάν** (G. Klaffenbach, IG IX I² 1, σ. 105. -Syll.³ 610, 81.), εθνικά αναφερόμενα προφανώς στην ίδια πόλη, δηλαδή το Αγρίνιον. Η αρχαία πόλη Αγρίνιον, με βάση κατ' αρχήν τις επιτόπιες επιφανειακές έρευνες και την πρόταση ταύτισης του Κ. Ρωμαίου και τις ανασκαφές ύστερα του Ι. Μηλιάδη στον χώρο που πρότεινε ο Κ. Ρωμαίος ως θέση του αρχαίου Αγρινίου, τοποθετείται τρία ακριβώς χιλιόμετρα βορειοδυτικά της σύγχρονης πόλης του Αγρινίου, αριστερά της παλαιάς δημοσίας οδού Αγρινίου - Αμφιλοχίας, ανάμεσα από τον γειτνιαζόντα προς το σημερινό Αγρίνιον Συνοικισμόν Αγίου Κωνσταντίνου και το χωριό Ζαπάντι (Μεγάλη Χώρα). Η ανθρώπινη παρουσία και δράση στον ζωτικό χώρο του αρχαίου Αγρινίου ενυπάρχει σε όλη τη διάρκεια των Προϊστορικών Χρόνων προϊστορικές αιχμές δοράτων και βελών από πυριτόλιθο, καθώς και λεπίδες οψιανού προέρχονται από το αρχαίο Αγρίνιο. Αλλά και στην αυγή των Ιστορικών Χρόνων, η περιοχή Αγρινίου απέδωσε ευρήματα Πρωτογεωμετρικών (960-900 π.Χ.) και Γεωμετρικών Χρόνων (900-700 π.Χ.). Συνάμα κοντά στο εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής, ενορία τώρα του Αγίου Κωνσταντίνου, βρέθηκε ένα χάλκινο ειδώλιο πολεμιστού Γεωμετρικής Εποχής

- [ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ](#)

Των Ιστορικών χρόνων, τώρα, (Κλαστικών και Ελληνιστικών Χρόνων) ευρήματα έχουμε α) από τον εντός και εκτός του περιβόλου των τειχών αρχαιολογικό χώρο του αρχαίου Αग्रίνιου, β) από τη θέση «Τσίτα», στη δυτική παρυφή του σημερινού Αग्रίνιου και σε ελάχιστη απόσταση από την ανατολική πλευρά των τειχών του αρχαίου Αग्रίνιου, γ) στις δυτικές παρυφές της σύγχρονης πόλης του Αग्रίνιου, πλησίον του σημερινού Δήμου Αγίου Κωνσταντίνου, δηλαδή γύρω στα 2 χιλ. ανατολικά των τειχών της αρχαίας πόλης του Αग्रίνιου, βρέθηκε το 1932 μικρό χάλκινο ειδώλιο Αρτέμιδος, δ) κατά την εκσκαφήν των θεμελίων του ναού της Αγίας Βαρβάρας στη ΒΑ πλευρά της πόλεως του σημερινού Αग्रίνιου, ο Λ. Κολώνας βρήκε αγγεία Κλαστικών χρόνων (αδημοσίευτα). Τέλος, αν και το Αग्रίνιον ακολουθεί και αυτό την παρακμή των υπολοίπων Αιτωλικών και Ακαρνανικών πόλεων στον 1^ο π.Χ. αι., όμως εξακολουθεί να κατοικείται συνεχώς τόσο στα Βυζαντινά, όσο και στα Νεώτερα Χρόνια. Για την προέλευση του ονόματος της πόλης Αग्रίνιον έχουμε την έρευνα του διδάκτορα αρχαιολογίας Ι. Νεραντζή στο βιβλίο του *Προϊστορικές Φυλετικές Λατρείες Αιτωλών και Αγραίων*. Στο βιβλίο του αυτό με γνώμονα τις βάσιμες ενδείξεις της αρχαιολογίας, της αρχαιοελληνικής θρησκείας, της γλωσσολογίας και, κυρίως, της μυθολογίας, θεωρείται ότι το τοπωνύμιο Αग्रίνιον συνάπτεται με τον Αग्रιώνιο Διόνυσο (ή Άγριο Διόνυσο) και όχι με τον Άγριον Απόλλωνα ή με τον αδελφό του Οινέα, τον Άγριον. Θεωρεί δηλαδή ο Ι. Νεραντζής ότι το τοπωνυμικό Αग्रίνιον είναι συγκοπτόμενος τύπος του τοπωνυμικού Αग्रιώνιον ή Αग्रιάνιον και σχετίζεται με τα Αग्रιώνια ή Αग्रιάνια ή Αग्रάνια, εορτή απαντωμένη στη μεν Βοιωτία με την επωνυμία Αग्रιώνια, στο δε Πελοποννησιακό Άργος με την επωνυμία Αग्रιάνια ή Αग्रάνια. Η γιορτή ήταν αρχικώς μαιναδική μυητική ιερουργία οργιαστικού χαρακτήρα, σχετιζόμενη με τη μανιοδοτική λειτουργία της Μεγάλης Θεάς, ιερουργία που την τελούσαν πιθανότατα και στην Αιτωλία οι Αγραίοι στο Αग्रιώνιον > Αग्रίνιον (πεδίων), κατά την Προϊστορική Περίοδο. Η ιερουργία όμως κατοπινά αφιερώνεται στον αρσενικό παρακόλουθο της Μεγάλης Θεάς, τον Αग्रιώνιον Διόνυσον, του οποίου παράλληλη προσωνυμία ήταν και Διόνυσος Κισσός, επωνυμία παραπέμπουσα στη βλαστική υπόσταση / επιφάνεια του Αग्रιώνιου Διονύσου, ένα χάλκινο ειδώλιο του οποίου βρέθηκε στον χώρο του κυριότερου Αιτωλικού Φύλου, αυτό των Ευρυτάνων. Η ίδια, πρώτα - πρώτα, η λέξη Αग्रίνιον δεν είναι πρωτότυπη, αλλά παράγωγο τοπωνυμικό (=τοπικό) ουσιαστικό με την χαρακτηριστική κατάληξη -ιον που δηλώνει τόπο. Έτσι, από την πρωταρχική λέξη (την εορτή), Αग्रιώνια ή Αग्रιάνια / Αग्रάνια έχουμε το παράγωγο τοπικό ουσιαστικό Αग्रιώνιον ή Αग्रιάνιον και με συγκοπή Αग्रίνιον. Δηλαδή τόπος όπου τελούνταν τα Αग्रιώνια ή Αग्रιάνια. Ουσιαστικά, λοιπόν, μιλάμε για ένα «Αग्रιώνιον πεδίων», κάτι ανάλογο με το «Αόνιον πεδίων», την πεδιάδα δηλαδή που συναντάμε όταν αφήνουμε τη Θήβα, παίρνοντας το δρόμο βόρεια προς τη Λειβαδιά, για να επισκεφτούμε το κοντινό Ιερό των Καβείρων.

- [ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ](#)

Τον κύκλο για την ιστορική παρουσία των Αγρινιέων ή Αγρινιάνων κλείνουν οι ανασκαφές του Ιωάννη Μηλιάδη του τείχους και της πόλης που αυτό περιέκλειε, πόλη που ο Μηλιάδης βάσιμα την ταυτίζει με το αρχαίον Αγρίνιον.

Την ύπαρξη και την ονομασία, βέβαια, του αρχαίου Αγρινίου την μαθαίνουμε από τον Διόδωρο και τον Πολύβιο. Ο Πολύβιος (V.7.7) απλώς κατονομάζει την πόλη στην αναφορά του για την πορεία του Φιλίππου Ε' από τη Λιμναία προς Θέρμον: «παρήει (ο Φίλιππος) δ' έκ μὲν ευωνύμων απολείπων Στράτον, Αγρίνιον, Θεστιείς κ.τ.λ.». Κυρίως όμως από τον Διόδωρο (XIX,67,4), σχηματίζουμε μια ιδέα για τη σημασία της πόλεως του Αγρινίου και για τον μέγα περίβολο των τειχών της. Στον Διόδωρο, λοιπόν, διαβάζουμε ότι ο Κάσσανδρος, αφού στρατοπέδευσε το 314 π.Χ. κοντά στον παραπόταμο του Αχελώου Καμπύλον, συγκάλεσε τους φίλους του Ακαρνάνες σε κοινή σύσκεψη. Στη σύσκεψη αυτή ο Κάσσανδρος συμβούλευσε τους Ακαρνάνες να συγκεντρωθούν χάριν ασφαλείας από των επιφόβων αντιπάλων των Αιτωλών σε λίγα μεγάλα μεθοριακά φρούρια.

Τη συμβουλή του Κασσάνδρου πραγματοποίησαν αμέσως οι Ακαρνάνες. Έτσι, πλείστοι μὲν συνωκίσθησαν εις την μεγάλην Στράτον, οι εστερημένοι της πατρίδος των από του 330 π.Χ. Οινιάδαι και άλλοι εις την Ιθωρίαν, και τέλος οι Δηριείς με άλλους συνήλθον εις το Αγρίνιον που τελούσε υπό Ακαρνανικήν κατοχήν από το 321 π.Χ. Σημειώνουμε εδώ διευκρινιστικά ότι το 321 π.Χ., όπως φαίνεται εκ της παρά Διόδωρου (XVIII, 38) τεταραγμένης κάπως αφηγήσεως, οι Ακαρνάνες, εκμεταλλευόμενοι την απουσία των Αιτωλών στην Θεσσαλία, διέβησαν τον Αχελώο και, εις αντισήκωμα της υπό των Αιτωλών κατοχής των Οινιαδών, κατέλαβον το Αγρίνιον. Αλλά και οι Αιτωλοί κατείδον τον κίνδυνον και έσπευσαν να ανακαταλάβουν το σημαντικό Αγρίνιον, αμέσως μετά την αποχώρηση του Κασσάνδρου (314 π.Χ.). Πόση δέ ήταν η αγανάκτηση τους φαίνεται και από το ότι επιόρκως κατέσφαξαν την εξερχόμενη Ακαρνανική φρουρά. Το να συνεξετάζεται, λοιπόν, το Αγρίνιο με την Στράτο και την Ιθωρία σημαίνει ότι η πόλη είχε αρκετή σπουδαιότητα και προπάντων ευρύχωρον φρούριον. Άλλη ένδειξη περί του μεγέθους της πόλεως του Αγρινίου έχουμε από επιγραφή της Καλυδώνος που τώρα βρίσκεται στο Μουσείο του Θέρμου. Στην επιγραφή αυτή αναφέρεται ως το τρίτον στρατηγήσας των Αιτωλών Σάτυρος ο Αγρινιεύς. Προσέτι, εκ του Ιερού του Θερμίου Απόλλωνος προέρχεται και βάθρον της πόλεως των Αγρινιέων αφιερούσης τον Αλέξανδρον τον υιόν του Αλεξίωνος (αρ. ευρ. Μουσ. Θέρμου 108). Το 1925, χάρι στην φιλοτιμία και δραστηριότητα του φύλακα των αρχαιοτήτων Ν. Μόσιου βρέθηκαν τα τείχη της αρχαίας πόλης του Αγρινίου. Η όλη περιφέρεια του τείχους είναι τουλάχιστον δώδεκα στάδια, περίπου όση και ο περίβολος του τείχους της Καλυδώνος. Ο περικλεισμένος χώρος δεν είναι άμοιρος κτισμάτων.

- [ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΙΑ](#)

Ο Ι. Μηλιάδης προέβη στην ανασκαφή του χώρου στη θέση Λειβαδάκια. «Η ανακάλυψη στο μέρος τούτο μιας πλήρους πόλεως με τα πυκνά ερείπια της και με τα τείχη της - γράφει ο Μηλιάδης - τα οποία έχουν περίπου την έκτασιν των τειχών της Καλυδώνος, μας εξασφαλίζει την τοποθέτησιν εδώ του αρχαίου Αग्रινίου, αν και δεν διεπιστώθη τούτο, δυστυχώς, επιγραφικώς ακόμη. Η ασφαλής αυτή τοποθέτησις δέν είναι άμοιρη γενικώτερης σημασίας διά την τοπογραφίαν της κεντρικής Αιτωλίας. Ως εκ τούτου, οι σημερινοί Αग्रινιώτες δύνανται να μένουν ήσυχοι ότι δικαίως φέρουν το αρχαίον όνομα»

- *ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ*
- *ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ*

1. 2. ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Δεν είναι εύκολο να ανιχνευθεί και μελετηθεί η βυζαντινή φάση της ιστορίας του Αγρινίου επειδή δεν υπάρχουν φιλολογικές μαρτυρίες και αρχαιακές πληροφορίες. Άλλωστε στον ευρύτερο χώρο της Αιτωλίας και Ακαρνανίας οι αρχαιακές πηγές είναι τόσο λίγες και αποσπασματικές ώστε ούτε αυτή τη βυζαντινή Αιτωλία να μπορεί ένας ιστορικός να παρουσιάσει μέσα από πρίσματα πολιτιστικά, κοινωνικά και πολιτικά. Γι' αυτό το λόγο, οι πάντες καταφεύγουν στην Αρχαιολογία και ιδιαίτερα στις ανασκαφές και τα ανασκαφικά δεδομένα ωσάν να είναι το μοναδικό πληροφοριακό στοιχείο για την περιοχή στα μεσαιωνικά χρόνια. Είναι γνωστό άλλωστε πως όπου λείπουν τα κείμενα (ιστορία) το λόγο έχουν τα αντικείμενα (αρχαιολογία).

Από την παλαιοχριστιανική εποχή, ιδιαίτερα από τον 6^ο αιώνα μέχρι τον 15^ο, κραυγαλέοι μάρτυρες της πορείας του πολιτισμού της πόλης και της περιοχής είναι οι παλαιοχριστιανικές βασιλικές και οι βυζαντινοί ναοί, τα μοναστήρια και τα φρούρια, τα ευρήματα των σωστικών ανασκαφών και τα εναπομείναντα ερείπια, τα νομίσματα και η ζωγραφική, τα ταφικά ευρήματα, τα γλυπτά και ανάγλυφα. Έχει συνταχθεί ένας βασικός κατάλογος (Α. Παλιούρας, *Βυζαντινή Αιτωλοακαρνανία*, Αθήνα, 1985) των μνημείων της περιοχής που την περιζώνουν και την οριοθετούν η παλαιοχριστιανική βασιλική της Μεγάλης Χώρας (*Ζαπάντι*) βορειοδυτικά του Αγρινίου, το Κάστρο του Αγγελοκάστρου και του Βλοχού, νοτιοδυτικά το πρώτο και βορειοανατολικά το δεύτερο κι ανάμεσα τους ένας ικανός αριθμός μνημείων όλων των βυζαντινών φάσεων (*Μοναστήρι της Μυρτιάς, Άγιοι Απόστολοι Νερομάνας, Άγιος Νικόλαος Δογρή, το Μοναστήρι της Παναγίας Φωτμου πλάι στην Τριχωνίδα, η Ελεούσα Άνω Μυρτιάς*) και τα άλλα που βρίσκονται στην περιφέρεια από τον Άγιο Γεώργιο και τον Παντοκράτορα Αγγελοκάστρου μέχρι τους Αγίους Θεοδώρους Σταμνάς και το Λιγοβίτσι πάνω από τη λίμνη Οζερός. Βέβαια η Αιτωλία για τη μεγάλη πρωτεύουσα της απέραντης βυζαντινής αυτοκρατορίας, την Κωνσταντινούπολη, ήταν απόμακρυσμένη και ανήκε στην ευρύτερη περιφέρεια, την οποία άλλωστε εκκλησιαστικά και μέχρι την Εικονομαχία διαφέντευε η Ρώμη. Γι' αυτό οι βυζαντινοί χρονογράφοι και ιστορικοί γράφουν συγκεκριμένα όταν περιστασιακά ασχολούνται με το χώρο και δεν έχουν σαφή αντίληψη και γνώση της περιοχής. Πρέπει να έρθουμε στα μεσοβυζαντινά και υστεροβυζαντινά χρόνια, όπου αναπτύχθηκαν στα πλαίσια της πολιτικής του Δεσποτάτου της Ηπείρου οι μεγάλες μητροπόλεις Αχρίδος, Κερκύρας και Ναυπάκτου για να αποκτήσουμε πολλές γνώσεις για την Δυτική Ελλάδα. Οι μεγάλοι μάλιστα λόγιοι μητροπολίτες, ο Γεώργιος Βαρδάνης (*Κερκύρας*), Δημήτριος Χωματηνός (*Αχρίδος*) και προπαντός ο Ιωάννης Απόκαυκος (*Ναυπάκτου*), δραστηριοποίησαν τον ευρύτερο χώρο και κυριολεκτικά τον έβαλαν στην πορεία της ιστορίας.

● [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΙΑ](#)

Αν εξαιρέσουμε τη Ναύπακτο, που ήταν η μεγάλη, για την εποχή της, πόλη της Αιτωλίας, στις υπόλοιπες ορεινές και πεδινές περιοχές, παραποτάμιες ή παραλίμινες, υπήρχαν μικρά πολιίσματα, πολλά από τα οποία συνέχιζαν τη ζωή και τις δραστηριότητες χτισμένα πάνω σε αρχαίες γνωστές πόλεις. Ένα από αυτά τα πολιίσματα ήταν και το Αγρίνιο, που συνέχιζε τον αρχαίο βίο στη μέση της πεδιάδας, στους πρόποδες του ορεινού όγκου του Παναιτωλικού και στα όρια του μεγάλου αργυροδίνη ποταμού και στις λίμνες Λυσιμαχία και Τριχωνίδα. Σε σωστικές ανασκαφές, σε σημερινά οικόπεδα της πόλης έρχονται στην επιφάνεια ποικίλα ευρήματα της καθημερινής ζωής, τότε της αρχαίας κλασικής και ελληνιστικής περιόδου και τότε των διαφόρων βυζαντινών φάσεων. Δεν είναι τυχαίο πως πολύ νωρίς, στα ύστερα βυζαντινά χρόνια, και ιδιαίτερα στον 15^ο αιώνα απ' όπου μπορούμε με περισσότερα ιστορικά στοιχεία να μελετήσουμε την ιστορία του Αγρινίου, η πόλη αναφέρεται στις αρχαιακές πηγές ως αξιοσημείωτο αγροτικό και εμπορικό κέντρο, με πληθυσμό τον οποίο εκπροσωπούσαν οι Έλληνες γηγενείς κάτοικοι, οι Τούρκοι κατακτητές και οι Εβραίοι έμποροι. Σε αυτούς είναι απαραίτητο να προστεθούν, ιδιαίτερα τους αιώνες από 14^ο μέχρι 16^ο, οι Ιταλοί έμποροι που είχαν προωθήσει το διαμετακομιστικό εμπόριο στα ενδότερα της Δυτικής Στερεάς με έδρα το Αγρίνιο, όπου διέθεταν εμπορικούς σταθμούς. Οι μέχρι σήμερα ονομασίες δύο παλαιών συνοικιών της πόλης «Γκένοβα» και «Φόσκαρι» φανερώνουν την εμπορικο-οικονομική διείσδυση των Γενουατών, στην πρώτη περίπτωση, και των Βενετών, στη δεύτερη, αφού έδωσαν το όνομα στο σταθμό τους προς τιμήν της μεγάλης βενετσιάνικης οικογένειας των Φόσκαρι, ένας από τους οποίους έγινε και Δόγης Βενετίας. Είναι η εποχή που έχει ξεχαστεί το αρχαίο όνομα της πόλης, η οποία ονομάστηκε Βραχώρι, με αδιευκρίνιστη ως σήμερα την ετυμολογία της λέξης, λόγω των πολλών εκδοχών που έχουν κατά καιρούς υποστηριχτεί (*Βραχώρι-Βραχοχώρι, Βραχώρι-Βλαχοχώρι, Βραχώρι-Εβραιοχώρι, Βραχώρι-Ιμπραχώρι*). Πότε εγκαταλείφθηκε η αρχαία του ονομασία και επικράτησε η νέα δεν είναι εύκολο να οριοθετηθεί χρονικά.

Μεταχριστιανικά, η αρχαιολογική έρευνα υποστηρίζει την ύπαρξη και δραστηριότητα μικρής πόλης. Στα παλαιοχριστιανικά χρόνια η ίδρυση της βασιλικής της Μεγάλης Χώρας, στην περίοδο της Εικονομαχίας οι Άγιοι Θεόδωροι Σταμνάς, στα μεσοβυζαντινά χρόνια ο θησαυρός του Αγρινίου, πολύτιμη συλλογή χρυσών αυτοκρατορικών νομισμάτων του 12ου αιώνα, έρχονται να επισημοποιήσουν, μαζί με άλλα ευρήματα, ντοκουμέντα και ανασκαφικά δεδομένα, αυτό που αποδεικνύεται με τον περίφημο βυζαντινό ναό της Αγίας Τριάδας στη θέση Μαύρικα (8^{ος} αιώνας) στα νότια του Αγρινίου, που τώρα ανασκάπτεται. Ένα μνημείο, όπως η Αγία Τριάδα, στο σχήμα του ελεύθερου σταυρού με ταρούλλο, φανερώνει τρεις ουσιαστικές προϋποθέσεις. Πρώτον, την ύπαρξη γειτονικής κοινωνίας, τις λειτουργικές ανάγκες της οποίας εξυπηρετούσε. Δεύτερον, την ύπαρξη αξιόλογων αρχιτεκτόνων και μαστόρων, αφού επιχειρούν το χτίσιμο ενός μνημείου λιτού και κομψού, στο οποίο εφαρμόζονται νέες πρωτοποριακές λύσεις. Τρίτον, η χρήση μεγάλου αριθμού ορθογώνιων πλίνθων προϋποθέτει την ύπαρξη και λειτουργία μεγάλου κλιβάνου στην περιοχή, δείγμα μιας οργανωμένης οικονομικά, εμπορικά, αλλά και καλλιτεχνικά

κοινωνίας. Δεν είμαστε σε θέση σήμερα να προβλέψουμε τι θα προκύψει μελλοντικά από νέες ανασκαφές, καινούργιο ανασκαφικό ή αρχαιολογικό υλικό ή άλλα ντοκουμέντα για τη βυζαντινή φάση του Αγρινίου.

Εκείνο που μπορεί να υποστηριχτεί είναι πως όσο η έρευνα προχωρεί και φέρνει νέα επιστημονικά δεδομένα στο φως, τόσο βεβαιωνόμαστε για την ύπαρξη στο χάρτη του Αγρινίου κατά την περίοδο της βυζαντινής αυτοκρατορίας.

- *ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΙΑ*

1. 3. ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μετά την ήττα του βυζαντινού αυτοκράτορα Νικηφόρου Β', την άνοιξη του 1359 κοντά στον Αχελώο, οι Αλβανοί έγιναν κύριοι όλης της Δυτικής Στερεάς, κατά συνέπεια και του Βραχωρίου (Αγρινίου), το οποίο εκείνη την εποχή πρέπει να ήταν ένας απλός οικισμός. Μόνον τα φρούρια της Ναυπάκτου και της Βονδίτσας (Βόνιτσας) έμειναν στην κατοχή των Ανδεγαυών. Άρχοντας της Ηπείρου, της Αιτωλίας και της Ακαρνανίας αναδείχθηκε ο Γκίνης Μπούα Σπάτα.

Τους Αλβανούς απώθησε από τη Δυτική Στερεά ο Αυθέντης της Κεφαλλονιάς Κάρολος Α' Τόκκος, με τη βοήθεια των Ελλήνων. Κατέλαβε με δόλο το Αγγελόκαστρο και με τη δύναμη των όπλων το Δραγαμέστο και άλλες περιοχές που κατείχαν οι Αλβανοί. Τριάντα χρόνια αργότερα, το 1449, οι Τούρκοι κατέλαβαν, μαζί με την Άρτα, και όλες τις κτήσεις των Τόκκων στη Δυτική Στερεά, εκτός από το Αγγελόκαστρο, το οποίο περιήλθε στην κατοχή τους το 1460. Μερικά χρόνια αργότερα, πιθανόν το 1471, οι Τούρκοι δημιούργησαν το σαντζάκιον του Κάρλελι, κάτι ανάλογο με τους δικούς μας νομούς, στο οποίο υπαγόταν η Ακαρνανία και μέρος της Αιτωλίας, συμπεριλαμβανομένου και του Βραχωρίου. Πρώτη πρωτεύουσα του σαντζακίου του Κάρλελι (= *σαντζάκιον της πρώην χώρας του Καρόλου*) ήταν το Αγγελόκαστρο. Το σαντζάκιον χωρίζονταν σε καζάδες, κάτι ανάλογο με τις δικές μας επαρχίες, μεταξύ των οποίων ήταν και ο καζάς του Βραχωρίου ή του Βλοχού με πρωτεύουσα του το Βραχώρι.

Μετά την καταστροφή του Αγγελοκάστρου το 1684 από τα τμήματα που αποβίβασε στην περιοχή ο Μοροζίνι, η πρωτεύουσα του σαντζακίου μεταφέρθηκε στο Βραχώρι, το οποίο αναπτυσσόταν με γοργό ρυθμό. Φυσικά, μαζί με την μεταφορά της πρωτεύουσας μετακόμισαν στο Βραχώρι και όλοι οι αξιωματούχοι, ήτοι ο σαντζάκμπεης και ο μουτεσελίμης, δηλαδή ο αντιπρόσωπος του αξιωματούχου της Πύλης στον οποίον είχαν παραχωρηθεί οι πρόσοδοι του σαντζακίου. Ο σαντζάκμπεης και ο μουτεσελίμης ασκούσαν την πολιτική και τη στρατιωτική διοίκηση του σαντζακίου. Οι άλλοι αξιωματούχοι ήταν: ο αλάι-μπέης (*αρχηγός των σαχηδών*), ο κάδης (*δικαστής*), ο μουφτής (*εκπρόσωπος της εκκλησίας*), ο μουχταασίπ αγά (*αγορανόμος*) και ο χαρατζ αγκασι (*επικεφαλής της υπηρεσίας είσπραξης του χαρατσιου*).

Στο Βραχώρι είχε την έδρα του και ο Έλληνας Βιλαέτ αγά αλλιώς Αγιάν βιλα-ετλί ως εκπρόσωπος των ραγιάδων στη διοίκηση του σαντζακίου. Κατά την επανάσταση του 1770, ο Χρίστος Γρίβας δεν κατάφερε να καταλάβει το Βραχώρι, αν και το πολιορκήσε για μικρό διάστημα.

- [ΦΩΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ](#)

Και τούτο διότι, (σύμφωνα με τον Ιωάννη Φιλήμωνα, *Δοκίμιον Ιστορικών της Ελληνικής Επανάστασεως*, τόμος 3^{ος}, σ. 338), η αρχιτεκτονική των τουρκικών σπιτιών της πόλης του Βραχωριού, μοναδική στον ελλαδικό χώρο, ήταν τέτοια που το κάθε σπίτι με τις πολεμίστρες του, το διπλό και σε πολλές περιπτώσεις τριπλό, ψηλό περιτοίχισμα που το περιέβαλε αποτελούσε ένα ξεχωριστό κάστρο και είχε επιπλέον τη δυνατότητα να υπερασπίζεται σε περίπτωση ανάγκης και τα διπλανά σπίτια, έτσι που σχεδόν όλη η πόλη αποτελούσε ένα φρούριο.

Ο Άγγλος αξιωματικός William Leake, που επισκέφθηκε το 1805 το Βραχώρι, έγραψε πως η πόλη κατελάμβανε μεγάλη οικιστική έκταση, είχε πεντακόσια Οθωμανικά σπίτια, εκατό Ελληνικά, και σαράντα Εβραϊκά. Λίγο πριν από το 1805 για μια περίοδο ήταν ολότελα τουρκοοικισμένη, αλλά ο τωρινός (1805) τούρκος Αγάς είχε ενθαρρύνει την εκ νέου κατοίκηση της πόλης από Έλληνες στις παρυφές της πόλης, και πως ο κάμπος του Βραχωριού και του Ζαπαντιού, στον οποίον καλλιεργούνταν καπνός, ελιές και από τον 18^ο αιώνα σταφίδα, ήταν σχεδόν στο σύνολο του ιδιοκτησία των Τούρκων (William Leake, *Travels in Northern Greece*, 1835 [Amsterdam 1967], τόμος 7^{ος}, σ. 122,136). Το Βραχώρι στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης, μετά την απελευθέρωση του στις 11/6/1821 και μέχρι το κάψιμο της πόλης από τους Έλληνες τον Αύγουστο του 1822 για να μην πέσει στα χέρια των Τούρκων, είχε εξελιχθεί σε δεύτερο διοικητικό κέντρο της Δυτικής Στερεάς, μετά το Μεσολόγγι. Στο Βραχώρι συνεδρίαζε μερικές φορές η Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος, καθώς και τα άλλα διοικητικά και στρατιωτικά όργανα της περιοχής. Το Φλεβάρη, π.χ. του 1822 συνήλθε στο Βραχώρι η τοπική συνέλευση στην οποία πήραν μέρος οι οπλαρχηγοί και οι πρόκριτοι πληρεξούσιοι των επαρχιών Βάλτου, Ξηρομέρου, Ζυγού, Βλοχού, Βόνιτσας, Απόκουρου, Καρπενησίου και Βενετικού, η οποία ασχολήθηκε με την οργάνωση της νέας στρατιωτικής ιεραρχίας που είχε θεσπίσει η Α' Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου. Στις 23 Φλεβάρη αποφάσισε την κατάργηση των αρματολικιών και εξέλεξε από τους οπλαρχηγούς τον Γεώργιο Βαρνακιώτη στρατηγό της Δυτικής Στερεάς, καθώς και 21 χιλίαρχους. Άλλωστε στο Βραχώρι κυκλοφόρησε τον Φλεβάρη του 1822 και η χειρόγραφη εφημερίδα *Αχελώος*, η οποία στην πρώτη της σελίδα έφερε τη σφραγίδα της Γερουσίας, με εκδότη και υπεύθυνο τον Ν. Λουριώτη «Αρχιγραμματέα της Δυτικής Ελλάδος». Αυτή η εφημερίδα *Αχελώος* ήταν ο πρόδρομος της μετέπειτα «*Εφημερίδος της Κυβερνήσεως*», μια και στον *Αχελώο* δημοσιεύονταν τα θεσπίσματα και οι αποφάσεις της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος και των άλλων οργάνων, ενώ και οι ειδήσεις που δημοσίευε αναφέρονταν σε θέματα σχετικά με τη διοίκηση, τους διορισμούς, τις ενέργειες των γερουσιαστών και του προέδρου της Γερουσίας Αλ. Μαυροκορδάτου. Έχουν διασωθεί μόνον δύο φύλλα του *Αχελώου*.

- [ΦΩΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΙΑ](#)

Στα επόμενα επαναστατικά χρόνια το Βραχώρι βρέθηκε για μικρότερο ή μεγαλύτερο διάστημα στην κατοχή των Τούρκων. Μετά την πτώση του Μεσολογγίου, στις 10 Απρίλη 1826, ολόκληρη η Αιτωλοακαρνανία, μαζί και το Βραχώρι, σκλαβώθηκε ξανά στους Τούρκους. Φαίνεται πως στο Βραχώρι δεν εγκαταστάθηκε μόνιμα τουρκικός στρατός, κι αυτό τεκμαίρεται από το ότι ενώ στα επόμενα χρόνια, 1827 και 1828, έγιναν μάχες για την απελευθέρωση της Βόνιτσας, του Καρβασαρά, του Ανατολικού (*Αιτωλικού*), του Μεσολογγίου, κ.λπ., δεν αναφέρεται καμιά μάχη για την απελευθέρωση του Βραχωριού. Με τη Συνθήκη του Λονδίνου (8/30-8-1832), το Βραχώρι και ολόκληρη η Αιτωλοακαρνανία περιελήφθησαν οριστικά στην Ελληνική Επικράτεια

- [ΦΩΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΙΑ](#)

2. Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ

Η οικοδομική εξέλιξη στο παλαιό Βραχώρι, έως το σημερινό Αγρίνιο, διαγράφει μία αρκετά καθορισμένη πορεία, αλλά και ευδιάκριτη, λόγω των ιδιομορφιών της και της ιδιαιτερότητας της χρήσης των κτισμάτων κατά την διάρκεια τριών αιώνων περίπου, δηλαδή από τον 18^ο αιώνα έως τον 20^ο αιώνα.

Η κατοικία αποτελεί το κεντρικό σημείο της έρευνας όχι μόνον σαν τυπολογία, από λειτουργικής πλευράς, αλλά και για τη διαφορετική χρήση των υλικών οικοδομής. Ο τρόπος χρήσεως των, αλλά και η εφαρμογή των στην αρχιτεκτονική των διαφόρων κτιρίων, είναι ένα σημαντικό στοιχείο χρονολόγησης των, αλλά και προελεύσεως της τεχνοτροπίας και των δημιουργών της.

Η περίοδος του μεσοπολέμου τελικά θα είναι η περίοδος που χαρακτηρίζει, με τις μεγάλες κοινωνικοοικονομικές αλλαγές, την αρχιτεκτονική της ανανεωμένης νεότερης πόλης του Αγρινίου.

2.1. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΑ

Στην περίοδο του Καποδίστρια σχεδιάζονται τα κατεστραμμένα απ' τον πόλεμο κέντρα της Πελοποννήσου, ενώ στην πρώτη Οθωνική περίοδο δίδεται βάρος κυρίως στα εμπορικά κέντρα της Πελοποννήσου και της Στερεάς (Μέγαρα, Θήβα, Αγρίνιο). Στα χρόνια της αντιβασιλείας του Όθωνα, ιδρύεται το Γραφείο Δημοσίας Οικονομίας με ευρείες αρμοδιότητες πάνω στον έλεγχο και την οργάνωση του χώρου (Χαρτογράφηση του Κράτους κ.τ.λ.). Την περίοδο αυτή συντάσσεται και η Χαρτογράφηση της πόλεως του Αγρινίου, το 1843, με μία σειρά καταγραφής βασικών στοιχείων, συντάσσεται δε ένα είδος Κτηματολογίου.

Πλατεία Μπέλλου

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)

Χάρτης 1843

Το σχέδιο για το Αγρίνιο του 1843 δεν προτείνει χωροταξικές λύσεις. Αργότερα όμως, όπως φαίνεται επί του υπάρχοντος σχεδίου, προτείνονται, σχεδιασμένες εκ των υστέρων, κάποιες προτάσεις - λύσεις του ρυμοτομικού προβλήματος.

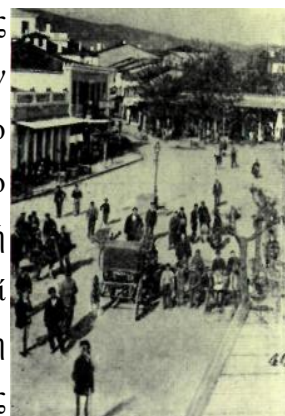
Η δημιουργία το 1879 της πλατείας Μπέλλου και το προτεινομένου νέου άξονος, με προσανατολισμό από νότο προς βορράν τέμνει τον υφιστάμενο άξονα από δυσμάς προς ανατολάς σχεδόν κάθετα, που αρχίζει περίπου από την πλατεία Χαντζοπούλου με κατεύθυνση την περιοχή του Αγίου Χριστόφορου, όπου και τερματίζει, δηλαδή την Παναγή Τσαλδάρη και την προέκταση της μετά την πλατεία Στράτου προς την Βλαχοπούλου.

Πλατεία Μπέλλου

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)

Στον τελευταίο αυτόν άξονα, με κέντρο την πλατεία Στράτου, αναπτύσσεται η αγορά (παζάρι) του Αγρινίου και αναλυτικότερα η συνοικία με την πιο αστική κοινωνία γύρω απ' τον Άγιο Χριστόφορο, ενώ δυτικά αναπτύσσονται οι συνοικίες των πτωχότερων βαλαντίων, δηλαδή αγροτικές οικογένειες, τεχνίτες, κτίστες και επίσης κτηνοτρόφοι που μεταφέρονται απ' τα βορεινά και σταδιακά από τις καλύβες, όπου διαμένουν, κτίζουν μόνιμες κατοικίες. Πριν καν εφαρμοστεί το σχέδιο του 1843, στον μεσημβρινό άξονα και πλησίον της πλατείας Στράτου ανεπτύχθη το εμπόριον, καθώς επίσης και στους μικρότερους καθέτους στον άξονα αυτόν δρόμους, και στους εφαπτόμενους στην ορθογώνια πλατεία Στράτου. Το 1869 αποφασίζεται απ' το Δημοτικό Συμβούλιο η οροθέτηση της αγοράς. Στα μακρόστενα οικόπεδα, τα οποία υπάρχουν και σήμερα, με φάτσα στην πλατεία αλλά και στον άξονα δύση - ανατολή αναπτύχθηκε η διώροφη κατοικία. Στο ισόγειο δημιουργήθηκαν εμπορικά καταστήματα και στον πρώτο όροφο κατοικούσε ο ιδιοκτήτης. Αναπτύσσονται ανατολικότερα οι καθαρώς αστικές κατοικίες, διώροφες ή τριώροφες, των εμπόρων, ιατρών, δικηγόρων κ.τ.λ, όπου κατοικούσαν οι πραγματικοί Βραχωρίτες. Το 1879 δημιουργούνται δύο πλατείες στον άξονα Χαριλάου Τρικούπη, η νέα πλατεία και η παλαιότερα, πλατεία Στράτου, εφαπτομένη του άξονα νότος - βορράς (μετέπειτα οδός Παπαστράτου)

Πλατεία Στράτου

Πλατεία Καραπανέικα.

Αργότερα, το 1927, ανακινείται πάλι το θέμα ρυμοτομίας με ρυμοτομικό σχέδιο μακράς πνοής, που ποτέ δεν εφαρμόστηκε. Ήταν το φιλόδοξο σχέδιο της πόλεως του Αγρινίου των Αδελφών Παπαστράτου του 1924.

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)

2. 2. ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Τα σπίτια τους είναι μία συνέχεια τεχνικής παλαιότερων εμπειριών. Δεν έχουν σχέση μετά πυργόσπιτατου Τουρκοκρατούμενου Βραχωριού (ιδέ οικία Σωχωρίτη παρά την πλατεία Καραπανέικα), αλλά αντιγράφουν τα πρωτότυπα απ' την επαρχία απ' όπου έρχονται ή απ' την Ήπειρο. Τα υλικά δομής είναι τα ίδια, πέτρα, ξύλο, κερέτσι, κεραμίδια κ.τ.λ., γίνεται όμως διαφορετική χρήση, η αρχιτεκτονική τυπολογία των είναι κι αυτή μεταφερμένη. Ελάχιστα παραδείγματα μπορεί κανείς να βρει στο Αγρίνιο. Μερικά στο τετράγωνο μεταξύ της οδού Ζωοδόχου Πηγής, Π.Τσαλδάρη, οδού Σουλίου και οδού Παπαστράτου. Επίσης στο τετράγωνο που σχηματίζεται μεταξύ της οδού Βλαχοπούλου, Δημ. Κακαβιά, Γ. Μπαϊμπά και Κύπρου.

Μαρτυρίες εξ όλων των εναπομεινάντων της εποχής αυτής, αποτελούν τα τρία κτίρια επί της οδού Παπαστράτου, γωνία με τον πεζόδρομο της Μητροπόλεως. Ένα απ' τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που αφήνει η μεταλλική επένδυση της όψεως και που έχει μείνει έως σήμερα απ' τα τρία διώροφα, σε σειρά κτίρια, είναι η προτεταμένη προς τα έξω στέγη, καθώς και το ημικυκλικό από τσατμά διάφραγμα. Το διάφραγμα αρχίζει από το άκρον της στέγης και φθάνει έως τον κατακόρυφο τοίχο της όψεως. Η κατοικία αυτή ανήκε στην οικογένεια Δαβαρούκα, χρυσοχόων εξ Ηπείρου, οι οποίοι και ευρίσκοντο στο Βραχώρι κατά την Τουρκική κατοχή.

Ο καταστρεπτικός σεισμός του 1889 ήταν και η αιτία καταρρεύσεως πολλών σπιτιών, εκείνων μάλλον των κατασκευασμένων με πτωχά υλικά. Αμέσως μετά έγινε η ανοικοδόμηση νέων σπιτιών και η χάραξη μεγάλων δρόμων. Άρχισε ν' αλλάζει η μορφή της πόλεως και από πόλη με ανύπαρκτο χωροταξικό πρόγραμμα να μετατρέπεται σε μία πόλη με νέα μορφή.

Οι κατοικίες του Αγρινίου τώρα είναι διώροφες ή μονώροφες. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της κατοικίας είναι η κεραμοσκεπής στέγη, οι πέτρινες εξωτερικές καμαρωτές σκάλες που οδηγούν στον όροφο, όπου φθάνουν σε ένα χώρο ανοικτό με στέγη και που κατέχει τα 2/3 του ορόφου (λάντζα). Η λάντζα προέρχεται από την Βενετσιάνικη λέξη *loggia*, που σημαίνει το ίδιο όπως σ' εμάς, είναι δε ο χώρος αυτός ανοικτός προς την μεσημβριαν, όπου εξελίσσονται οι περισσότερες κοινωνικές εκδηλώσεις χαράς και λύπης των ιδιοκτητών. Μερικές κατοικίες εξ αυτών, που πρόσφατα κατεδαφίστηκαν, είναι η οικία Παπαγιάννη στην οδό Κακαβιά, όπως ακόμη στον πιο κάτω δρόμο, του Αγίου Χριστόφορου, παλαιότερα η οικία Ναυσικάς Παπαγαλάνη, που διέθετε περίβολο από μανδρότοιχο με καμαρωτή πετρόκτιστη είσοδο και μεγάλη ξύλινη πόρτα. Το τόξο της κεντρικής πύλης έφερε λιθανάγλυφο ζωϊκό και φυτικό διάκοσμο. Η διώροφη κατοικία είχε επίσης προς την μεσημβριαν λάντζα, κατώγειο και κήπο. Ακόμη, στο δρόμο προς την Αγία Τριάδα υπάρχει διώροφη κατοικία με αλαμπασάνικη λάντζα ανοικτή προς τις τρεις πλευρές, ιδιοκτησίας Κοτρότσου. Ας σημειωθεί δε ότι ο τρόπος κτισίματος, δηλαδή η αμέσως μετά την Επανάσταση οικοδομική δραστηριότητα, που έρχεται με πολλά στοιχεία από το παρελθόν, κακώς ονομάζεται Τουρκική αρχιτεκτονική. Ιδίως τα πυργόσπιτα, τα περιτοιχισμένα με μανδρότοιχους κ.λπ., είναι τα βυζαντινά πυργόσπιτα που επικρατούν στο Μυστρά, τα οποία διατηρούν πολλά αρχιτεκτονικά στοιχεία Βενετσιάνικα ή Γενοβέζικα. Δεν διέφεραν, βέβαια, εκείνων της Μάνης.

Η τοιχοποιία, την πρώτη περίοδο, είναι μεικτή, με ισχυρό κονίαμα, όπου και χρησιμοποιούνται ξυλοδεσιές. Επίσης, τα ξύλινα κουφώματα, οι ξύλινες στέγες, οροφές και πατώματα, έχουν ένα δικό τους χαρακτήρα στην επεξεργασία και στην τοποθέτηση τους. Η τοιχοποιία στέφεται στο ύψος του γείσου από πλάκες ψαμμόλιθου που προεξέχουν. Στα παράθυρα και στις πόρτες οι παραστάδες (λαμπάδες) είναι αγκωνάρια, τα δε ανώφλια (πρέκια) από σκληρό ξύλο.

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ](#)
- [ΧΡ. ΚΑΤΣΙΜΠΙΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΗΣ D.E.A. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ](#)

Τα κουφώματα, ταμπλαδωτά και πολλές φορές χωρίς τζαμιλίκια, διαθέτουν ημικυκλικό τόξο από σκληρή πέτρα πάνω απ' το ανώφλι (πρέκι) που εργάζεται σαν προστατευτικό για να καταμερίσει το από πάνω βάρος της τοιχοποιίας. Οι ακρογωνιαίοι λίθοι, τα αγκωνάρια, είναι καλοπελεκημένοι και πολλές φορές σκαλισμένοι από λαϊκούς γλύπτες που συνοδεύουν τα

συνάφια (ομάδες μαστόρων) και φτιάχνουν διάφορους διακόσμους.

Αν κάποιος τα αναζητήσει επίμονα, εύκολα θα τα εντοπίσει στα εναπομείναντα κατάλοιπα κατοικιών του Αγρινίου του παρελθόντος.

2.3. ΝΕΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Μετά την προαναφερθείσα περίοδο μέχρι την δεκαετία του 1890, μπορούμε να διακρίνουμε μία ακόμη μεταβατική περίοδο, όχι τόσο σημαντική από πλευράς κατασκευών και αυτός είναι ο λόγος που δεν άντεξαν στο μεγάλο σεισμό του 1889. Με την έναρξη του νέου αιώνα παρουσιάζονται νέες τεχνικές, που τώρα πλέον λαμβάνουν υπόψη δύο σημαντικά στοιχεία στην οικοδομή: α) την στερεότητα και την αντοχή (θα λέγαμε σήμερα την αντισεισμικότητα) και β) την αισθητική.

Στα δώροφα κτίρια (οδός Καρπενησίου) τοποθετούνται τα ξύλινα πρέκια με ανακουφιστικά τόξα, όχι μεγάλης ακτίνας, πολύ χαμηλά στα ανοίγματα (πόρτες, παράθυρα) του πρώτου ορόφου αλλά και του ισογείου. Οι γωνίες του σπιτιού έχουν τα άγκιστρα των τεσσάρων ελκυστήρων, από μεταλλική λάμα.

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ](#)
- [ΧΡ. ΚΑΤΣΙΜΠΙΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΗΣ D.E.A. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ](#)

Ο πρώτος όροφος και ο δεύτερος διαιρούνται με ένα σενάζ στο επίπεδο του δαπέδου του πρώτου ορόφου, που εξέχει 0,15 εκ. του μέτρου. Τα μπαλκόνια είναι μεταλλικά, δηλαδή τα φουρουνισια, ο σκελετός, όπου τοποθετείται το δάπεδο από σανίδι, καθώς και η κουπαστή, η οποία είναι μεταλλική και με αξιόλογα σχέδια, σε fer forge (σφυρήλατα) ή χυτά προκατασκευασμένα. Η ρυθμική διάταξη των ανοιγμάτων στις όψεις για την ομοιόμορφη κατανομή των φορτίων είναι πάντα αναγκαία. Άλλοτε υπολογίζεται, αλλά πολλές φορές δεν τηρείται αυτή η ομοιόμορφη κατανομή. Οι παρειές του κτιρίου είναι χωρίς εσοχές ή άλλες διαμορφώσεις, εκτός των ανοιγμάτων, παραθύρων, θυρών κ.τ.λ.

1.

2.

1.Κουπαστές

2.Μπαλκόνια Ρυθμική διάταξη ανοιγμάτων.

Η οικονομική ανάπτυξη της πόλεως συμβάλλει και στην αρχιτεκτονική βελτίωση του σπιτιού, μάλιστα εκείνων με το υψηλότερον βαλαντίων.

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ](#)
- [ΧΡ. ΚΑΤΣΙΜΠΙΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΗΣ D.E.A. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ](#)

Φυσικό ήταν απ' τα πρώτα κτίρια, να είναι εκείνο της Εθνικής Τραπέζης, που εγκαινιάζεται το 1873 με την επικράτηση τότε της αρχιτεκτονικής σε νεοκλασικό ρυθμό, όπως το Δ' Δημοτικό, το λεγόμενο «του Συγγρού», το 1900.

Προνεοκλασικές οικίες.

Η νέα δεκαετία, που ακολουθεί, έως τις αρχές του νέου αιώνα είναι μεταβατική και νέα στοιχεία παρουσιάζονται στις οικοδομές, οι οποίες τώρα γίνονται πιο μεγάλες, με διάθεση καλαισθητικής παρουσίασης, προσπαθώντας να ξεφύγουν απ' την παραδοσιακή κατοικία και να «περάσουν» σε κάτι μεταξύ κατοικίας και αποθηκευτικού χώρου (αποθήκης).

Καπνεργοστάσιο και οικία Αφών Χασουράκη.

Οικία Ξενόπουλου

Οικία επί της οδού Μακρή

Τα διώροφα σπίτια του Αγρινίου, τα περισσότερα εμπόρων ή παραγωγών καπνών, διαθέτουν υπόγειο, ισόγειο, όπου τοποθετούνται τα δέματα καπνού και πρώτο όροφο, όπου διαμένει ο ιδιοκτήτης.

Εξωτερικά, κτίζονται έτσι ώστε ο γύψινος, καλλιτεχνικός διάκοσμος (τα τραβηχτά), δηλαδή οι κορνίζες, τα επίκρανα παραθύρων κ.τ.λ., να βρίσκουν υποδομή τέτοια, ώστε να μπορούν να στερεωθούν στις παρειές της τοιχοποιίας των σπιτιών. Τέτοιες είναι οι νέες επεμβάσεις στα γείσα της στέγης. Τοποθετείται σειρά από τούβλα, φρύδι, προκειμένου να σχηματιστεί εύκολα η κορνίζα πάνω απ' τα παράθυρα και τις μπαλκονόπορτες. Εκεί θα κατασκευασθεί η οριζόντια ή αετωματική κορνίζα· το ίδιο θα συμβεί στα παράθυρα του ορόφου ή του ισογείου. Όπου δημιουργείται εσοχή ή ποδιά, προκειμένου να γίνουν διακοσμητικές παραστάδες με κορνίζες τραβηχτές, γίνεται η σχετική προετοιμασία, δηλαδή η χρησιμοποίηση των τούβλων στις όψεις σαν υποδομή για την κατασκευή των νεοκλασικών στοιχείων, που εμφανίζονται στα μετέπειτα κτίρια

Τώρα πλέον και με την παρουσία των μεταλλικών ράβδων, σε διατομή T (ταυ) ή διπλού T δεν υπάρχει λόγος δημιουργίας στην τοιχοποιία ανακουφιστικών τόξων στα ανώφλια. Απλά τοποθετούνται οι μεταλλικοί ράβδοι στην θέση αντ' αυτών. Στο ισόγειο πολλάκις διαταράσσεται ο ρυθμός των ανοιγμάτων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν οι χώροι αυτοί για καταστήματα και ούτω πως χρειάζονται μεγάλα ανοίγματα.

Για το λόγο αυτό παραλείπεται τμήμα φερούσης τοιχοποιίας. Η αντικατάσταση γίνεται με την τοποθέτηση μεγάλης γέφυρας από μεταλλικούς ράβδους, το δε κενό συμπληρούται με ξύλινα κουφώματα.

Ελάχιστα σπίτια συνέχισαν τον εξωτερικό διάκοσμο μετά το πέρας του έργου των μαστόρων. Πολλά άρχισαν να κατασκευάζονται, αλλά αρκετά δεν συνέχισαν πλέον, διότι δεν επαρκούσαν τα οικονομικά τους. Έτσι πολλά σπίτια της πόλεως έμειναν ατελείωτα, με μόνον την υποδομή για τα γύψινα τραβηχτά, ήτοι κορνίζες, επίκρανα παραθύρων, κιονόκρανα κ.τ.λ. Τελικά αυτή η ατέλεια άρχισε να γίνεται χαρακτηριστικό γνώρισμα της Αγρινιώτικης κατοικίας του μεσοπολέμου. Η τοιχοποιία δεν ήταν τέλεια, ώστε να είναι εμφανής, ούτε αρμολογημένη, οι δε γωνίες δεν είχαν περιποιημένα αγκωνάρια, αφού όλα αυτά θα καλύπτονταν από τα κονιάματα. Το συνδετικό υλικό της τοιχοποιίας είναι ανάμικτο με κοκκινόχωμα, με ψιλό χαλίκι και με ασβέστη, και κατ' αυτόν τον τρόπο αποτελούσε ισχυρό συνδετικό υλικό για τις τοιχοποιίες, ομοιάζαν με την ρωμαϊκή λάσπη, την **pozzolana**. Όσο περνούσε ο καιρός, τόσο γινόταν πιο σκληρό.

Όσες, από εκείνες τις οικοδομές, δοκίμασαν να τις κατεδαφίσουν, υπέφεραν τα σημερινά μηχανήματα. Πολλοί ξένοι αρχιτέκτονες εντυπωσιάστηκαν από τον γκρίζο τύπο των σπιτιών, όπου οι τεχνίτες χρησιμοποίησαν τον ψαμμίτην λίθον καλά πελεκημένον με ισόδομο σύστημα δόμησης (κατ' αράδες) είτε σε όλη την όψη ή σε καίρια σημεία της, όπως γωνίες, παραστάδες (λαμπάδες), κ.τ.λ.

Τα Σχολεία Α', Β' και Γ', καθώς και τα Ε' και Α' Παπαστράτεια Εκπαιδευτήρια. Θεμελιώνονται το 1931 τα Παπαστράτεια και το 1932 τα Δημόσια, αλλά και αρκετές κατοικίες, επίσης ο ξενώνας (χάνι) Σαπλαούρα επί της Βασ. Κωνσταντίνου, η Δημοτική Αγορά του αρχιτέκτονα Β. Κουρεμένου, οι Αποθήκες Παπαπέτρου κ.ά. Εξαίρεση αποτελεί η κατοικία Δ. Σκαλτσά, που κατασκευάστηκε από τον αρχιτέκτονα Κυπριανό Μπίρη στα τέλη της δεκαετίας του '30 επί της Παπαστράτου, ο οποίος απέφυγε να χρησιμοποιήσει την γκρίζα πέτρα της περιοχής Αγρινίου, αλλά πέτρα χρώματος λευκόροζ της περιοχής Θέρμου. Τα τελευταία κτίρια της δεκαετίας του '20 χρησιμοποιούν το Β.Α (οπλισμένο σκυρόδεμα) σε συνεργασία με την τοιχοποιία, για γεφύρωμα μεγάλων ανοιγμάτων, δαπέδων, υποστυλωμάτων κ.λ.π.

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΑ](#)
- [ΧΡ. ΚΑΤΣΙΜΠΙΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΗΣ D.E.A. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ](#)

3. ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ Η ΛΑΜΠΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

Η **Μελίνα Μερκούρη** (Μαρία Αμαλία Μερκούρη) (Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 1920 – Νέα Υόρκη, 6 Μαρτίου 1994) ήταν Ελληνίδα ηθοποιός και πολιτικός. Καταγόταν από σπουδαία οικογένεια πολιτικών. Μεγάλη ηθοποιός βραβευμένη με διεθνή βραβεία και παγκόσμιας ακτινοβολίας προσωπικότητα διετέλεσε υπουργός Πολιτισμού των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από το 1981-1989 και 1993-1994. Ο παππούς της, Σπυρίδων Μερκούρης, είχε διατελέσει δήμαρχος Αθηναίων.

Θεατρική πορεία

Το Σεπτέμβρη του 1938 γίνεται δεκτή στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου με συμμαθητές μεταξύ άλλων, τη Δέσπω Διαμαντίδου, την Αλέκα Παϊζή, τον Ανδρέα Φιλλιπίδη, τον Αλέξη Δαμιανό κλπ. Το χειμώνα του 39 παντρεύεται το Παναγή Χαροκόπο. Πρωτοεμφανίζεται στη θεατρική σκηνή το 1944 στο Θέατρο Βρετανία με το θίασο του Γιώργου Παππά και Αντώνη Γιαννίδη, με το έργο του Αλέξη Σολομού "Το μονοπάτι της Λευτεριάς" και ακολουθεί το έργο του Laszlo Bus-Fekete "Η κόμισσα και ο καμαριέρης". Ακολουθούν: 1945 - 1946 "Μις Μπα", "Θα σε παντρευτώ Τέρας", "Το Πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα", "Πωλείται Κέφι", "Η Μπόρα Πέρασε", "Επικίνδυνη Στροφή", "Ο Άνθρωπος και τα Όπλα", "Φαύλος Κύκλος", "Της Νύχτας τα Καμώματα", "Ένας Φίλος θα 'ρθει απόψε" 1946 "Τρισεύγενη", "Ανατολικά του Σουέζ", "Το πορτρέτο του Ντόριαν Γκρέυ", "Δεν θα τα πάρεις μαζί σου", 1947 "Άνθρωπος και Υπεράνθρωπος", "Γαμήλιο Εμβατήριο", "Ο Βασιλικός", "Το τραγούδι της Κούνιας", 1949 "Λεωφορείον ο Πόθος" που αποτέλεσε μια από τις παραστάσεις σταθμούς στην καριέρα της (παράσταση για την οποία γράφτηκε το τραγούδι του Μάνου Χατζιδάκι "Χάρτινο το Φεγγαράκι") καθώς το Θέατρο Τέχνης του Καρόλου Κουν για τους ηθοποιούς του Εθνικού ήταν "απαγορευμένο", "Το μικρό Καλύβι", "Το χαμόγελο της Τζοκόντας", "Ο Θάνατος του Εμποράκου", "Bolero", 1950 "Άννα Δουκάτσα", "Η Άννα των Χιλίων Ημερών" (Ιστορική παράσταση που σκηνοθέτησε ο Δημήτρης Μυράτ και έπαιζαν μεταξύ άλλων η Μελίνα Μερκούρη, η Ειρήνη Παπά, η Άννα Συνοδινού, η Νίτσα Τσαγανέα, ο Χρήστος Τσαγανέας, ο Δημήτρης Μυράτ, ο Τίτος Βανδής, ο Ντίνος Ηλιόπουλος, ο Μίμης Φωτόπουλος, η Βούλα Ζουμουλάκη κλπ), 1951 "Το Επάγγελμα της Κυρίας Ουόρεν", "Η Μεγάλη Παρένθεση".

- [ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ](#)
- [Www.Culture.gr](http://www.Culture.gr)
- [ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ](#)

Από το 1951 αρχίζει να πρωταγωνιστεί παράλληλα και στην Γαλλική θεατρική σκηνή, όπου έγινε μούσα ενός από τους μεγαλύτερους θεατρικούς συγγραφείς Μαρσέλ Ασάρ. Συνεχίζει την παράλληλη πορεία της και στις δύο σκηνές. Την αθηναϊκή και την παριζιάνικη σκηνή. Το 1960 παίζει με το θέατρο Τέχνης το "Γλυκό Πουλί της Νιότης" με το πρωτοεμφανιζόμενο τότε Γιάννη Φέρτη. Επόμενος σημαντικός σταθμός στην θεατρική της καριέρα είναι το "Ilya Darling" που ανεβάζει, μετά από περιοδεία της με αυτό το έργο στις Ηνωμένες Πολιτείες, στο Broadway στην Αμερική με τεράστια επιτυχία και προπουλημένα εισιτήρια για όλες τις παραστάσεις. Το έργο είναι η θεατρική διασκευή του κινηματογραφικού έργου "Never on Sunday" που της είχε χάρισει παγκόσμια αναγνώριση. Κατά τα έτη 1967-1974, τα χρόνια της δικτατορίας, έπαιξε μόνο την Λυσιστράτη το 1972.

Το 1975 και ενώ έχει επιστρέψει στην Ελλάδα, ανεβάζει στο θέατρο Κάππα με τον Νίκο Κούρκουλο την "Όπερα της πεντάρας", το 1976 την "Μήδεια" με το Κ.Θ.Β.Ε., ενώ το 1978 το "Συντροφιά με το Μπρεχτ" από το Ελληνικό θέατρο του Μάνου Κατράκη, παράσταση για την οποία γράφτηκε από το Θάνο Μικρούτσικο το "Άννα μην κλαις" για να τραγουδηθεί από τη Μελίνα Μερκούρη και τον Γιάννη Κούτρα. Τέλος το 1980 ξανανέβασε το "Γλυκό πουλί της Νιότης" με τον Γιάννη Φέρτη και έκλεισε ουσιαστικά την θεατρική της καριέρα με το "Ορέστεια" στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου από το Θέατρο Τέχνης. Το 1992 κάνει μια τελευταία, έκτακτη, εμφάνιση στην όπερα Πυλάδης, σε βιντεοσκοπημένη σκηνή, στο ρόλο της Κλυταιμνήστρας, που παρουσιάστηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Κινηματογράφος

Αρκετά σημαντική ήταν και η πορεία της στον κινηματογράφο. Της χάρισε αρκετά βραβεία με κορυφαίο το βραβείο πρώτης γυναικείας ερμηνείας του Φεστιβάλ των Καννών αλλά και μία υποψηφιότητα για Όσκαρ με το *Ποτέ την Κυριακή* (*Never on Sunday*).

- [ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ](#)
- [Www.Culture.gr](http://www.Culture.gr)
- [ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ](#)

Η Μελίνα Μερκούρη στην ταινία Ποτέ την Κυριακή

Το κινηματογραφικό της ντεμπούτο έγινε με ένα θεατρικό έργο που είχε γραφτεί από τον Ιάκωβο Καμπανέλλη ειδικά για τη Μελίνα Μερκούρη, το "Στέλλα με τα κόκκινα γάντια", που στην ταινία είχε τον τίτλο "Στέλλα" (1955). Η ταινία αυτή ήταν η μόνη που έκανε η Μελίνα Μερκούρη με ελληνική παραγωγή.

Φιλμογραφία

- 1956 - Συνεργάζεται με το μεγάλο έρωτα της ζωής της τον Jules Dassin και γυρίζουν την ταινία "Ο Χριστός ξανασταυρώνεται" βασισμένο στο μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη,
- 1957 Γίνεται μαυρομάλλα για το ρόλο της "Η Τσιγγάνα και ο Τζέντελμαν",
- 1958 Κάνει ταινία το μυθιστόρημα του Ρότζερ Βάιλαντ, "Ο νόμος",
- 1958-1960 Γυρίζει και το "Ποτέ την Κυριακή" που την κάνει διάσημη σε όλη την υφήλιο, ταινία η οποία βραβεύτηκε με Όσκαρ Μουσικής(ήταν υποψήφια για άλλα τέσσερα Όσκαρ), χαρίζοντας της αρκετές σημαντικές διακρίσεις και παγκόσμια αναγνώριση, όπως το βραβείο πρώτου γυναικείου ρόλου στις Κάννες, η υποψηφιότητα για Όσκαρ πρώτου γυναικείου ρόλου κλπ,
- 1960 Το "Ζήτω ο έρωτας",
- 1961 "Η Δευτέρα παρουσία", "Η Φαίδρα" με μουσική του Μίκη Θεοδωράκη,
- 1963 "Οι Νικητές",

- 1964 "Τοπ Καπί",
- 1965 "Μηχανικά Πιάνα",
- 1966 "Κάποιος μπορούσε να πεθάνει", "10:30 Ένα Καλοκαιρινό Βράδυ",
- 1969 "Σικάγο",
- 1970 "Υπόσχεση την Αυγή",
- 1973 "Η Δοκιμή",
- 1974 "Μία φορά δεν είναι αρκετό",
- 1976 "Άσχημες συνήθειες" και
- 1978 "Κραυγή Γυναικών".

Ερμηνεύτρια

Παράλληλα είχε σπουδαία πορεία στη δισκογραφία καθώς έχουν κυκλοφορήσει πάνω από δεκαπέντε δίσκοι της, πέρα από soundtrack ταινιών και θεατρικών παραστάσεων. Έχει τραγουδήσει μεγάλους Έλληνες συνθέτες, Μάνο Χατζιδάκι (με τον οποίο τους συνέδεε προσωπική φιλία), Μίκη Θεοδωράκη, Σταύρο Ξαρχάκο, Γιάννη Μαρκόπουλο, Βασίλη Τσιτσάνη αλλά και κορυφαία ερμηνεία μουσικών έργων των Kurt Weil & Bertold Brecht. Εμφανίστηκε και στην τηλεόραση, σε σειρά ντοκιμαντέρ του BBC σε επεισόδιο με τίτλο "Η Ελλάδα της Μελίνιας", από όπου και ο ομώνυμος δίσκος του Σταύρου Ξαρχάκου, όπως και σε σήριαλ και εκπομπές στη Γαλλική και τη Γερμανική τηλεόραση. Επίσης έγραψε και ένα βιογραφικό βιβλίο με τίτλο "Γεννήθηκα Ελληνίδα", του οποίου τα έσοδα από τις πωλήσεις διατέθηκαν για τον αντιδικτατορικό αγώνα (Το αντίτυπό του στα ελληνικά δεν είναι νόμιμο). Ο τίτλος του βιβλίου της είναι η απάντηση που έδωσε στους δημοσιογράφους όταν της ζήτησαν να κάνει μία δήλωση για την αφαίρεση της υπηκοότητάς της από τους συνταγματάρχες: "Γεννήθηκα Ελληνίδα και θα πεθάνω Ελληνίδα"

Πολιτική σταδιοδρομία

Στο καιρό της επταετίας πολέμησε σφοδρά τη Χούντα, χρησιμοποιώντας τη φήμη και τη λάμψη που είχε με αποτέλεσμα να της αφαιρεθεί η ελληνική υπηκοότητα. Έδωσε αρκετές συναυλίες και διοργάνωσε αρκετά μεγάλο αριθμό πορειών αντιδικτατορικού χαρακτήρα. Επεδίωξε και συναντήθηκε με πολιτικούς αλλά και με πνευματικές προσωπικότητες παγκοσμίου κύρους με σκοπό να τους ευαισθητοποιήσει ενάντια στη χούντα. Κατά την διάρκεια των αγώνων της έγινε θύμα απόπειρων δολοφονίας της, με μία από αυτές παραλίγο να της στερήσει τη ζωή.

Με την πτώση της χούντας επιστρέφει στην Ελλάδα όπου και εγκαθίστανται μόνιμα πια και συνεργαζόμενη με στελέχη της αντιστασιακής οργάνωσης Π.Α.Κ. και τον Ανδρέα Παπανδρέου ιδρύουν το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικόν Κίνημα αργότερα [Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα]. Κατεβαίνει υποψήφια στη Β΄ Πειραιά το 1974 αλλά δεν καταφέρνει να εκλεγεί βουλευτής, πράγμα το οποίο επιτυγχάνει το 1977. Διετέλεσε υπουργός Πολιτισμού το 1981-1989 και 1993-94, θέση η οποία της έδωσε το έναυσμα για να ξεκινήσει εκστρατεία για την επιστροφή των κλεμμένων μαρμάρων της Ακρόπολης από τον Λόρδο Έλγιν, τα οποία βρίσκονται στις προθήκες του Βρετανικού Μουσείου, να δημιουργήσει το θεσμό των δημοτικών περιφερειακών θεάτρων (γνωστά ως ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.) με σκοπό την πολιτιστική ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας αλλά και τον θεσμό των πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης, με πρώτη την Αθήνα το 1985. Στη δεύτερη θητεία της δίνει μεγάλη σημασία στην εισαγωγή του πολιτισμού στα σχολεία αλλά καταβεβλημένη από πολύχρονη μάχη με τον καρκίνο άφησε την τελευταία της πνοή στο νοσοκομείο Memorial της Νέας Υόρκης, στις 06 Μαρτίου του 1994. Κηδεύτηκε με τιμές πρωθυπουργού εν ενεργεία στον οικογενειακό τάφο της στο Α΄ Νεκροταφείο. Ο θάνατός της προκάλεσε εκδηλώσεις συγκινήσεις σε όλο τον κόσμο. Πολλοί πολιτικοί ηγέτες στέλνουν συλλυπητήρια μηνύματα στην οικογένειά της και στην Ελλάδα. Την ώρα της κηδείας της τα θέατρα και τα μαγαζιά στο Broadway παραμένουν κλειστά ενώ η έκτη Μαρτίου, ημερομηνία θανάτου της, έχει ορισθεί από την UNESCO ως παγκόσμια μέρα πολιτισμού κατά την οποία δίνεται το βραβείο «Μελίνα Μερκούρη» ως βραβείο πολιτιστικής προσφοράς. Επίσης έχει ιδρυθεί, σύμφωνα με επιθυμία της, από το σύζυγό της Ζυλ Ντασσέν, αλλά και συμμετοχή προσωπικοτήτων παγκόσμιας ακτινοβολίας όπως ο νομπελίστας ποιητής Οδύσσειας Ελύτης, ο Γάλλος πολιτικός Ζανγκ Λανγκ κλπ, Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη το οποίο έχει ως στόχο την επιστροφή των κλαπέντων μαρμάρων της Ακρόπολης

- [ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ](#)
- [Www. culture. gr](#)
- [ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ](#)

4. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΣΤΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ & ΣΙΔ. ΣΤΑΘΜΟΥ

4.1. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Η σημερινή κατάσταση της πλατείας εν μέρη φαίνεται από τις παρακάτω φωτογραφίες. Η πλατεία Μελίνας Μερκούρη και ο όμορος αυτής πεζοδρόμος της οδού Μεσολογγίου βρίσκεται σε κομβικό σημείο της πόλης το οποίο είναι φορτισμένο κυκλοριακά και πυκνοκατοικημένο και έχει έως μηδαμινές δυνατότητες ανάπτυξης υπαιθρίων δραστηριοτήτων. Η ανάπλαση της πλατείας θα συμβάλλει στην ανάδειξη του παλαιού σιδηροδρομικού σταθμού τραίνου.

(φωτογραφία 1) οι ράγες του τρένου περνούσαν από δω

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ \(33ΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ\)](#)

(φωτογραφία 2) βάθρο

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 3) η τότε εμπορική είσοδος του σταθμού

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 4)

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 5) σχαράκια σκουριασμένα πεταμένα

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 6) η παιδική χαρά

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 7) δημόσια έργα

- **ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ**

(Φωτογραφία 8) πανοραμική όψη

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 9)

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 10)πλακόστρωτο

- **ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ**

(φωτογραφία 11) πλακόστρωτο

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 12)

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 13) πανοραμική όψη

- **ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ**

(Φωτογραφία 14) κάγκελα

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 15) οδός Δεληγιωργή

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 16) στο βάθος η παιδική χαρά και φωτισμός για την νύχτα

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 17) το 2^ο γυμνάσιο που συνορεύει

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 18) πλακόστρωτο

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 19) πλακόστρωτο

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 20) εδώ θα τοποθετηθεί η μηχανή του τρένου

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 21) στρογγυλός φεγγίτης και μικρό παράθυρο

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία22)

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 23) οδός Λορ. Μαβίλη και Δελγιώργη

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 24) οδός Δελγιώρρη

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 25) πεζόδpomoς της οδοú Δεληγιώpγη

- **ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ**

(φωτογραφία 26) παρτέρι

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 27) οδός Λορ. Μαβίλη

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 28) οδός Λορ. Μαβίλη

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 29) σημερινή είσοδος του σταθμού

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 30) στρογγυλός φεγγίτης

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(Φωτογραφία 31) παράθυρο

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

(φωτογραφία 32) παράθυρο

- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ

(φωτογραφία 33)παράθυρα με τύπου γαλλικού τα φύλλα

- [ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ](#)

4.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

4. 2.1. ΚΙΝΗΣΕΙΣ – ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η πλατεία Μελίνας Μερκούρη συνδέεται με την περιοχή αγίου Δημητρίου και του κέντρου του Αγρινίου, κατ' εξοχήν περιοχές κατοικίας και μάλιστα με τα υψηλότερα ποσοστά πυκνοκατοικίας του Αγρινίου. Επίσης περιλαμβάνει χρήσεις εμπορικών καταστημάτων, μικρά καταστήματα αναψυχής, υπηρεσίες. Είναι από του λίγους χώρους στην περιοχή για χρήσης υπαίθριας αναψυχής, περιπάτου, παιδότοπου. Με αποτέλεσμα να λειτουργήσει ως πόλος έλξης για την ευρύτερη περιοχή.

Στην περιοχή υπάρχουν τρία σχολεία εκ' των οποίων το ένα είναι σχολείο δεύτερης ευκαιρίας. Το οποίο δίνει σε ανθρώπους μεγάλης ηλικίας δεύτερη ευκαιρία για μάθηση και γνώση για την καλύτερευση της ζωής τους. Επίσης υπάρχει το παλαιό κτίριο που στεγαζόταν το ηλεκτρικό, σταθμός ρεύματος με αλλά λόγια η σημερινή Δ.Ε.Η, οι καπναποθήκες Παπαπέτρου . Κοντά είναι και η τεχνική υπηρεσία του δήμου Αγρινίου.

Οι άξονες της πλατείας περιβάλλονται από τις οδούς Τσιτσιμελή, Μεσολογγίου, Βαλτινού, Λορ. Μαβίλη, Δεληγιώργη. Η οδός Λορ. Μαβίλη είναι βασικός άξονας κυκλοφορίας που συνδέει το κέντρο με τα Κ.Τ.Ε.Λ. και την εθνική οδό. Οι υπόλοιποι δρόμοι συμβάλουν στην πρόσβαση των παραπάνω, αλλά και άλλων διεξόδων σε σημεία της πόλης.

4. 2.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Υπάρχουν σειρές δέντρων σε διάφορα σημεία μέσα στον περιβάλλοντα χώρο όπως και μερικά στην σειρά του δρόμου κατά την είσοδο του σταθμού. Επίσης διχοτομεί περίπου, την πλατεία ένας πεζόδρομος και η συνέχεια του περιβάλλει τον σταθμό. Μπορούμε να δούμε λίγα παγκάκια και μια μικρή παιδική χαρά. Ακόμη σε μερικά σημεία υπάρχουν λάμπες φωτισμού για την νύχτα.

Παρόλου που η πλατεία Μελίνας Μερκούρη βρίσκεται σε κομβικό σημείο παρατηρείται αδιαφορία από τους περισσότερους περαστικούς και δεν γίνεται τόπος έλξης, αλλά και αδιαφορία από τον δήμο. Επίσης παρατηρείται έλλειψη πρασίνου, παραμελημένα αντικείμενα που μπορούν να γίνουν επικίνδυνα. Δεν τηρούνται

οι πλήρης προϋποθέσεις υγιεινής με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν οι επισκέπτες. Τέλος υπάρχει προχειρότητα στην σχεδίαση της προυπάρχουσας πλατείας.

4. 2.3. ΧΡΗΣΕΙΣ

Πρόκειται για αστική περιοχή κατοικίας με χρήσεις κυρίως εμπορίου , λιγότερο αναψυχής, χρήσεων γραφείων και τραπεζών. Έντονη συγκέντρωση και κίνηση του κόσμου παρατηρείται στις γύρω οδούς.

Κατά τις πρωινές ώρες είναι χώρος αναψυχής για μικρά παιδιά στην παιδική χαρά, ηλικιωμένοι κάθονται στα λιγοστά παγκάκια. Τις απογευματινές ώρες μαζεύει εφήβους με ποδήλατα και τα πατίνια τους. Την νύχτα στην πλατεία γεμίζει από κάποια άτομα περιθωριακούς και τοξικομανείς, που συμβάλουν στην αλλοίωση του πέτρινου τοίχου με αερόγραφους του σταθμού. Οι περισσότεροι όμως καθ όλη την διάρκεια της ημέρας είναι περαστικοί.

5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η μελέτη του έργου πραγματοποιήθηκε από την διεύθυνση μελετών – σχέδιο πόλης και πολεοδομικού σχεδιασμού του δήμου Αγρινίου. Φέρει τίτλο: « Έργο υποδομών, μεταφορών και περιβάλλοντος στη νοτιοδυτική περιοχή της πόλης του Αγρινίου για ανάπλαση πλατείας Μελίνας Μερκούρη κ.λ.π. κοινοχρήστων χώρων περιοχής ».

Το τεύχος του περιλαμβάνει: 1. Τεχνική περιγραφή, 2. Προμετρηση. 3. Προϋπολογισμό μελέτης ,4. Τιμολόγιο μελέτης, 5. Ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, 6. Γενική συγγραφή υποχρεώσεων, 7. Σχέδιο ασφαλείας και υγείας έργου, 8. Φάκελος ασφαλείας και υγείας, 9. Σχέδια, 10. Τεχνική περιγραφή υποχρεώσεων. Αναλυτικά από την μελέτη θα παραθέσω την τεχνική περιγραφή και τα σχέδια.

5. 1. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Με την μελέτη αυτή θα γίνει ανάπλαση της Πλατείας Μελίνας Μερκούρη και του όμορου αυτής πεζόδρομου τμήματος της οδού Μεσολογγίου (Κατά το τμήμα της οδού Μεσολογγίου που βρίσκεται μεταξύ του ΟΤ 188 και των ΟΤ 197 και 187 του εγκεκριμένου σχεδίου πόλης Αγρινίου).

Η πλατεία Μελίνας Μερκούρη και ο όμορος αυτής πεζόδρομος της οδού Μεσολογγίου βρίσκεται σε κομβικό σημείο της πόλης το οποίο είναι φορτισμένο κυκλοφοριακά και πυκνοκατοικημένο και έχει ελάχιστες έως μηδαμινές δυνατότητες ανάπτυξης υπαίθριων δραστηριοτήτων. Η ανάπλαση της πλατείας θα συμβάλει στην ανάδειξη του ιστορικού κτιρίου του Παλαιού Σταθμού Τραίνου. Η προτεινόμενη παρέμβαση στοχεύει στην βελτίωση του περιβάλλοντος και την ανάδειξη των μορφολογικών και αισθητικών στοιχείων και χαρακτηριστικών της περιοχής που είναι υποβαθμισμένη αλλά ταυτόχρονα αναπτυσσόμενη

Για του παραπάνω λόγους συντάχθηκε το παρόν οικονομικό τεύχος-μελέτη . Η παρούσα μελέτη συντάχθηκε σε συνδυασμό δυο αρχιτεκτονικών μελετών που ενεκρίθησαν από τον Δήμο με τίτλους :

- 1. "Μελέτη διαμόρφωσης-ανάπλασης πλατείας Μελίνας Μερκούρη" και
- 2. "Μελέτη διαμόρφωσης σε πεζόδρομο τμήματος οδού Μεσολογγίου".
- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.](#)

Οι εργασίες που θα εκτελεστούν ανά περίπτωση είναι:

Α.: ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ-ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΙΣ-ΤΕΧΝΙΚΑ-ΟΔΟΣΤΡΩΣΙΑ-ΑΣΦΑΑΤΙΚΑ-ΠΡΑΣΙΝΟ

ΑΙ : ΠΑΑΤΕΙΑ ΜΕΛΙΝΑΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗ

1. Θα εκτελεστούν τμηματικές καθαιρέσεις υφιστάμενων πλακοστρωμένων χώρων από πλάκες(με το κονίαμα των) προέλευσης Λεπενους γύρω από τον Σταθμό και το πεζοδρόμιο της οδού Μαβίλη(Το πεζοδρόμιο από την οδό Δεληγιώργη θα αντιμετωπισθεί από άλλη συναφή εργολαβία).
2. Θα γίνουν καθαιρέσεις όλων των επικείμενων που υπάρχουν στον χώρο και δεν αποτελούν πια αντικείμενο της νέας διαμόρφωσης του χώρου.
3. Θα εκτελεστούν γενικές εκσκαφές στον χώρο που προβλέπεται διάστρωση με πέτρες Δεματίου (και κεραμικά πλακίδια)και ο χώρος αυτός θα επιχωθεί πριν με αμμοχάλικα-βάση 3^α-κοιτοστρωση από σκυρόδεμα πάχους 15 εκ με ενσωματωμένο δομικό πλέγμα.
4. Θα συμπληρωθεί το υπάρχον δίκτυο απαγωγής των όμβριων με νέα συμπληρωματικά φρεάτια με στέψη από ελατό χυτοσίδηρο.
5. Στον χώρο που προβλέπεται η παιδική χαρά θα κατασκευασθούν εξέδρες από σκυρόδεμα επενδεδυμένες με πλάκες Λεπενους η Αμφιλοχίας.
6. Στον χώρο της παιδικής χαράς και τον χώρο του Σταθμού θα κατασκευασθούν δυο ξύλινες πέργολες.
7. Θα διαστρωθούν οι χώροι με υλικά α. Πλακών πεζοδρομίου 40x40 (τύπος πλάκας: βοτσαλακι αμμοβολης μικρής ψηφίδας χρώματος γκρι) β. Από ακανόνιστες πέτρες προέλευσης Λεπενους η Αμφιλοχίας γ. Πλακών προέλευσης Δεματίου σε συνδυασμό με κεραμικά πλακίδια 10x20x3 εκ και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες Π3-Α1 και ΠΕ-Α2 των αρχιτεκτονικών μελετών που συνοδεύουν το παρόν τεύχος.
8. Η οδός Τσιτσιμελη κατά το μήκος της που συνορεύει με την πλατεία θα ασφαλτοστρωθεί με τάπητα κυκλοφορίας πάχους 5 εκ της ΠΤΠ Α265/Β κυκλοφορίας αφού πριν προηγηθούν οι απαραίτητες γενικές εκσκαφές ,η κατασκευή επιχώματος και διάστρωση βάσης και υπό βάσης με 3 πάχους 10 εκ έκαστη.

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.](#)

9. Στην μελέτη περιλαμβάνεται χώρος για κατασκευή λίμνης-καταρράκτη.
10. Θα εκτελεστούν εργασίες για την εγκατάσταση υποδομών άρδευσης των προβλεπόμενων χωρών πράσινου και δένδρων και θα τοποθετηθεί φυτόχωμα στους χώρους πράσινου.

A2: ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ ΟΔΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

11. Θα εκτελεστούν εργασίες καθαίρεσης του υφιστάμενου ασφαλοτάπητα και καθαίρεσης των πεζοδρομίων από πλάκες και σκυρόδεμα.
12. Θα εκτελεστούν γενικές εκσκαφές στον χώρο που προβλέπεται διάστρωση με πέτρες Δεματίου και πλάκες πεζοδρομίου και ο χώρος αυτός θα επιχωθεί πριν με αμμοχάλικα-βάση κοιτοστρωση από σκυρόδεμα πάχους 15 εκ με ενσωματωμένο δομικό πλέγμα.
13. Θα εκτελεστούν οι ίδιες εργασίες που προβλέπονται στις παραπάνω περιπτώσεις A.4 και A. 10

B. ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ

B1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΘΕΣΗ ΕΡΓΟΥ

1. Θα κατασκευαστεί πλήρης δίκτυο Ηλεκτροφωτισμού σε όλο το χώρο της πλατείας και του πεζόδρομου με τοποθέτηση παραδοσιακών φωτιστικών ύψους 5 μ (Ο Τύπος και το χρώμα του φωτιστικού θα εγκριθεί από τον Εργοδότη)

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α](#)

B2: ΕΡΓΑΣΙΕΣ

2. Η εγκατάσταση του δικτύου θα γίνει σύμφωνα με το συνημμένο στην τεχνική περιγραφή σχέδιο ηλεκτροφωτισμού (Σχέδιο Νο 1 ΤΟΜΗ ΦΡΕΑΤΙΟΥ ΔΙΕΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΛΩΔΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ) στο προβλεπόμενο βάθος λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα στις περιπτώσεις των διασταυρώσεων με άλλα δίκτυα (Υδρευσης, Αποχέτευσης, Τηλεφωνίας κ.α.). Μετά την εκσκαφή του φρεατίου και την τοποθέτηση του αγωγού γείωσης (Πολύκλωνος Χαλκός 35ΜΜ) θα τοποθετηθεί άμμος πάχους 100 ΜΜ για την προστασία του πλαστικού σωλήνα διέλευσης των καλωδίων (Φ 100 6 ΑΤΜ ή Φ110), κατόπιν θα τοποθετηθεί άμμος πάχους 100ΜΜ (Συνολικά 100 +100 =200ΜΜ) και πλέγμα επισήμανσης ή διπλή σειρά από τούβλα για την επισήμανση του δικτύου. Το κόστος της άμμου & του πλέγματος επισήμανσης (ή των τούβλων) συμπεριλαμβάνεται στο αντίστοιχο άρθρο των καλωδίων.
3. Με μέριμνα & ευθύνη του αναδόχου μετά την ολοκλήρωση των εργασιών για την κατασκευή του Πύλλα ηλεκτροφωτισμού του Πίνακα και του τριγώνου γείωσης (ή Πλάκας γείωσης) θα υποβληθούν στην Υπηρεσία οι μετρήσεις των αντιστάσεων γείωσης.
4. Κατά την διάρκεια των κατασκευών και αφού ολοκληρωθούν οι εργασίες κάθε σταδίου ο ανάδοχος θα πρέπει να προσκομίσει λεπτομερή τεχνικά φυλλάδια με τα χαρακτηριστικά των υλικών καθώς και αντίστοιχα πιστοποιητικά των προδιαγραφών τους (Καλώδια, Πίνακας κ.α.)
5. Με μέριμνα & ευθύνη του αναδόχου μετά την ολοκλήρωση των εργασιών για την κατασκευή του Πύλλα ηλεκτροφωτισμού και του Πίνακα θα υποβληθεί στην Υπηρεσία το αντίστοιχο μονογραμμικό διάγραμμα και ο ανάδοχος θα εκτελέσει και θα διεκπεραιώσει όλες τις εργασίες που απαιτούνται με την ΔΕΗ για την ηλεκτροδότηση του Δικτύου.
6. Με μέριμνα & ευθύνη του αναδόχου μετά την ολοκλήρωση των εργασιών για την κατασκευή του Πύλλα ηλεκτροφωτισμού θα τοποθετηθεί στο εμπρός μέρος του πινακίδα κινδύνου από ηλεκτροπληξία
7. Τα καλώδια ΝΥΥ όλων των διατομών θα πρέπει να πληρουν τις προδιαγραφές οξ τις απαιτήσεις του έργου, κατάσταση του περιβλήματος καινά είναι προσφάτου κατασκευής.
8. Η τοποθέτηση των καλωδίων θα γίνει με ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να αποφευχθούν τραυματισμοί του περιβλήματος

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.](#)

9. Οι συνδεσμολογίες των καλωδίων θα είναι άριστα κατασκευασμένες από τεχνική και αισθητική άποψη με διαδρομές ευθείες και σύντομες και τα καλώδια θα είναι καλά προσαρμοσμένα στα άκρα των οργάνων και όπου απαιτείται θα φέρουν στα άκρα κατάλληλους ακροδέκτες πληρώντας πάντα τους ελληνικούς & διεθνείς κανονισμούς
10. Κάθε Ηλεκτρικός Πίνακας, κάθε ιστός και κάθε μεταλλικό αντικείμενο από το οποίο διέρχονται ηλεκτροφόρα καλώδια θα γειωθεί κατάλληλα λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα που επιβάλλονται από τους Ελληνικούς & διεθνείς κανονισμούς για την ασφάλεια της εγκατάστασης και των πολιτών.
11. Όλα τα υλικά του δικτύου καθώς και η συνδεσμολογία τους (Πίνακες, διακόπτες, ρελέ κ.α) θα πρέπει να πληρούν τους Ελληνικούς κανονισμούς, τους κανονισμούς της ΔΕΗ, του ΕΛΟΤ καθώς και τα DIN 49290, 49522, 40050, 49462 & VDE 0660, 0641.
12. Η εγκατάσταση και κατασκευή των φρεατίων ηλεκτροφωτισμού θα γίνει σύμφωνα με τα συνημμένα σχέδια ηλεκτροφωτισμού (No 2 & No 3 :ΦΡΕΑΤΙΟ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ 40X40 & 60X60).
13. Οι εργασίες αποξήλωσης του παλαιού δικτύου (όπου απαιτείται) θα γίνονται με προσοχή λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα Μέτρα ασφαλείας για το προσωπικό και τους πολίτες.
14. Όλες οι εργασίες θα γίνονται με μέριμνα & ευθύνη του αναδόχου λαμβάνοντας υπόψη την πιθανή ύπαρξη δικτύων (ΔΕΗ, νερού, αποχέτευσης, τηλεφωνίας). Ο ανάδοχος θα προβεί στην πλήρη αποκατάσταση των παραπάνω δικτύων εκτελώντας όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου, τα παραπάνω δίκτυα να αποκατασταθούν και να παραδοθούν σε πλήρη λειτουργία.
15. Η εγκατάσταση, κατασκευή, και σύνδεση του Δικτύου Ύδρευσης & του Δικτύου Αποχέτευσης θα γίνει με μέριμνα & ευθύνη του ανάδοχου ο οποίος θα εκτελέσει όλες τις απαραίτητες εργασίες και επαφές για την σύνδεση των νέων δικτύων με τα υπάρχοντα δίκτυα Ύδρευσης & Αποχέτευσης.
16. Όλες οι συνδεσμολογίες θα είναι άριστα κατασκευασμένες από τεχνικής και αισθητικής άποψης. Τα καλώδια θα πρέπει να ακολουθούν τις βέλτιστες διαδρομές, να είναι καλά προσαρμοσμένα φέροντας στα άκρα τους απαραίτητους ακροδέκτες (όπου απαιτείται), λαμβάνοντας & τηρώντας πάντα όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων και των πολιτών.
17. Όλες οι εργασίες ηλεκτροφωτισμού θα εκτελεστούν από άτομα με κατάλληλη εμπειρία και γνώσεις σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία και τους κανονισμούς
18. Η εγκατάσταση, κατασκευή και σύνδεση του Κρουνού πυρόσβεσης θα γίνει σύμφωνα με τα συνημμένα σχέδιο (No 4 :ΚΡΟΥΝΟΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ). Με μέριμνα & ευθύνη του ο ανάδοχος θα εκτελέσει όλες τις απαραίτητες εργασίες και επαφές για την σύνδεση του Κρουνού με το δίκτυο Ύδρευσης

B3: ΥΛΙΚΑ

19. Όλα τα υλικά θα πρέπει να είναι καινούργια, άριστης ποιότητας, να πληρούν όλες τις Ελληνικές και διεθνείς προδιαγραφές & απαιτήσεις ικανοποιώντας απόλυτα το σκοπό για τον οποίον προορίζονται.

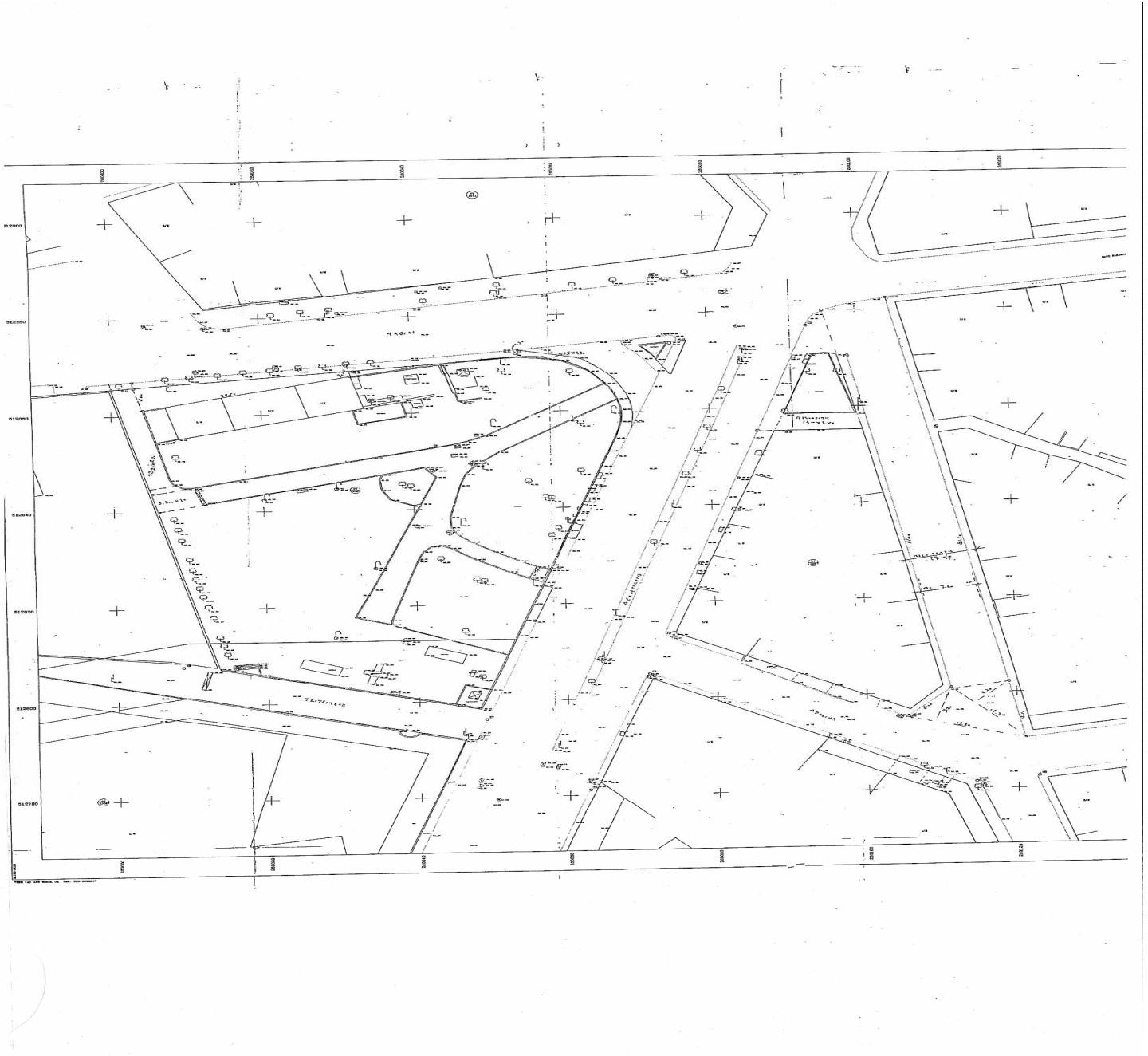
Συνημμένα Σχέδια		ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΚΑΙΜΑΚΑ
	1.	ΤΟΜΗ ΦΡΕΑΤΙΟΥ ΔΙΕΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΛΩΔΙΩΝ - ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	1:10
	2.	ΦΡΕΑΤΙΟ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ (40x40)-ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	1:10
	3.	ΦΡΕΑΤΙΟ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ (60x60)-ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	1:10
	4	ΚΡΟΥΝΟΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ	1:10
	5.	ΒΑΣΗ ΙΣΤΟΥ (80X80X100) ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ	1: 10

Η τελική προϋπολογισθείσα δαπάνη ανέρχεται στο πόσο των 420.000,00 ΕΥΡΩ με τον αναλογούντα ΦΠΑ και θα βαρύνουν πιστώσεις του Δήμου που είναι εγγεγραμμένες στο Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου χρήσης 2005 χρηματοδοτούμενες από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στηρίξεις(Γ' Κ.Π.Σ.) Οι εργασίες που προβλέπονται στην παρούσα έκθεση και το τιμολόγιο αυτής της μελέτης θα γίνουν βάση των Εντολών της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας, των εγκεκριμένων τεχνικών προδιαγραφών, των κανόνων της τέχνης και των συμβατικών τευχών της μελέτης.

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.](#)

5. 2. ΣΧΕΔΙΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

Τα σχέδια της μελέτης μπορούμε να τα δούμε παρακάτω με την σειρά:

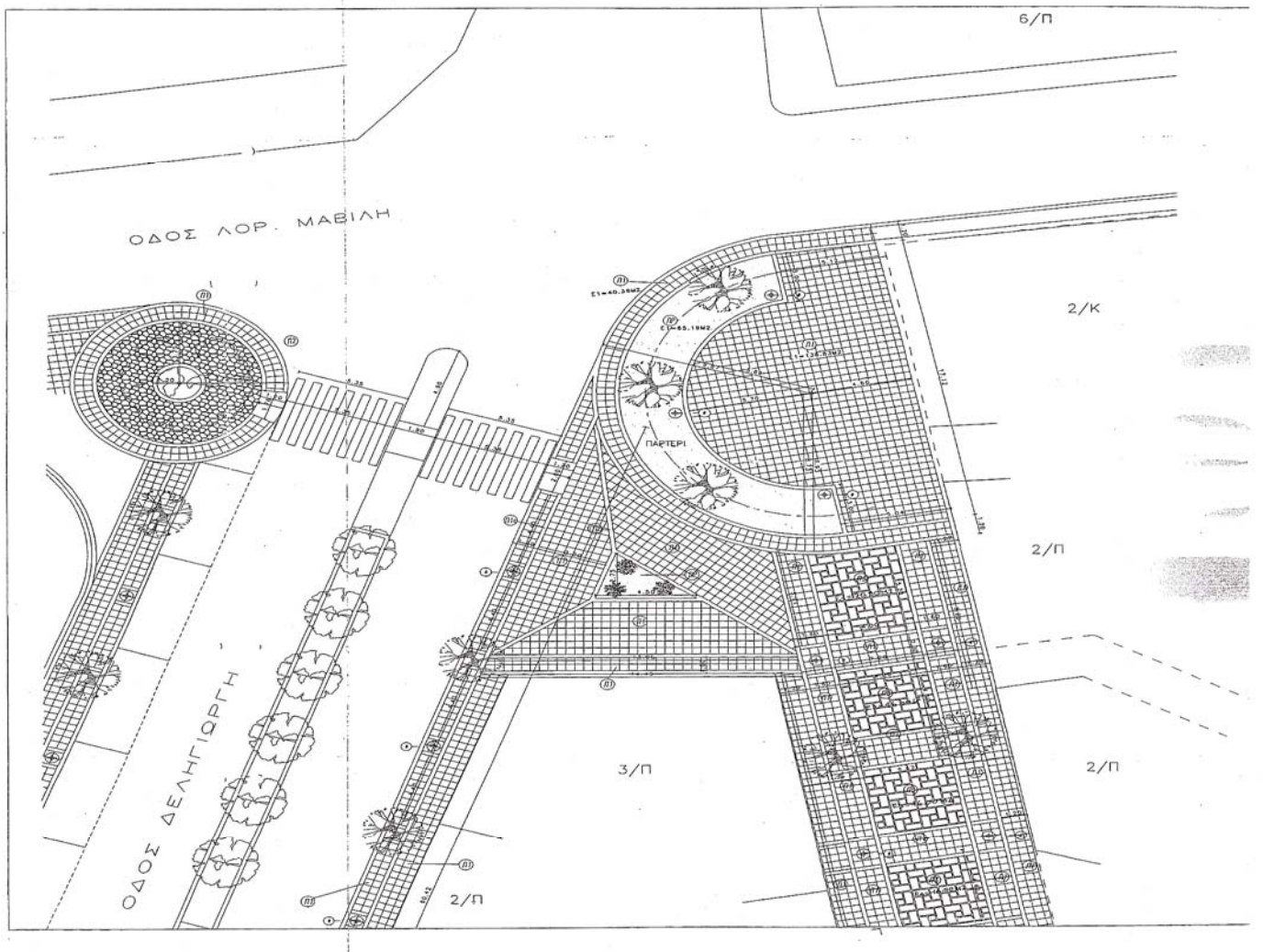
1. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΚΛ: 1:200

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

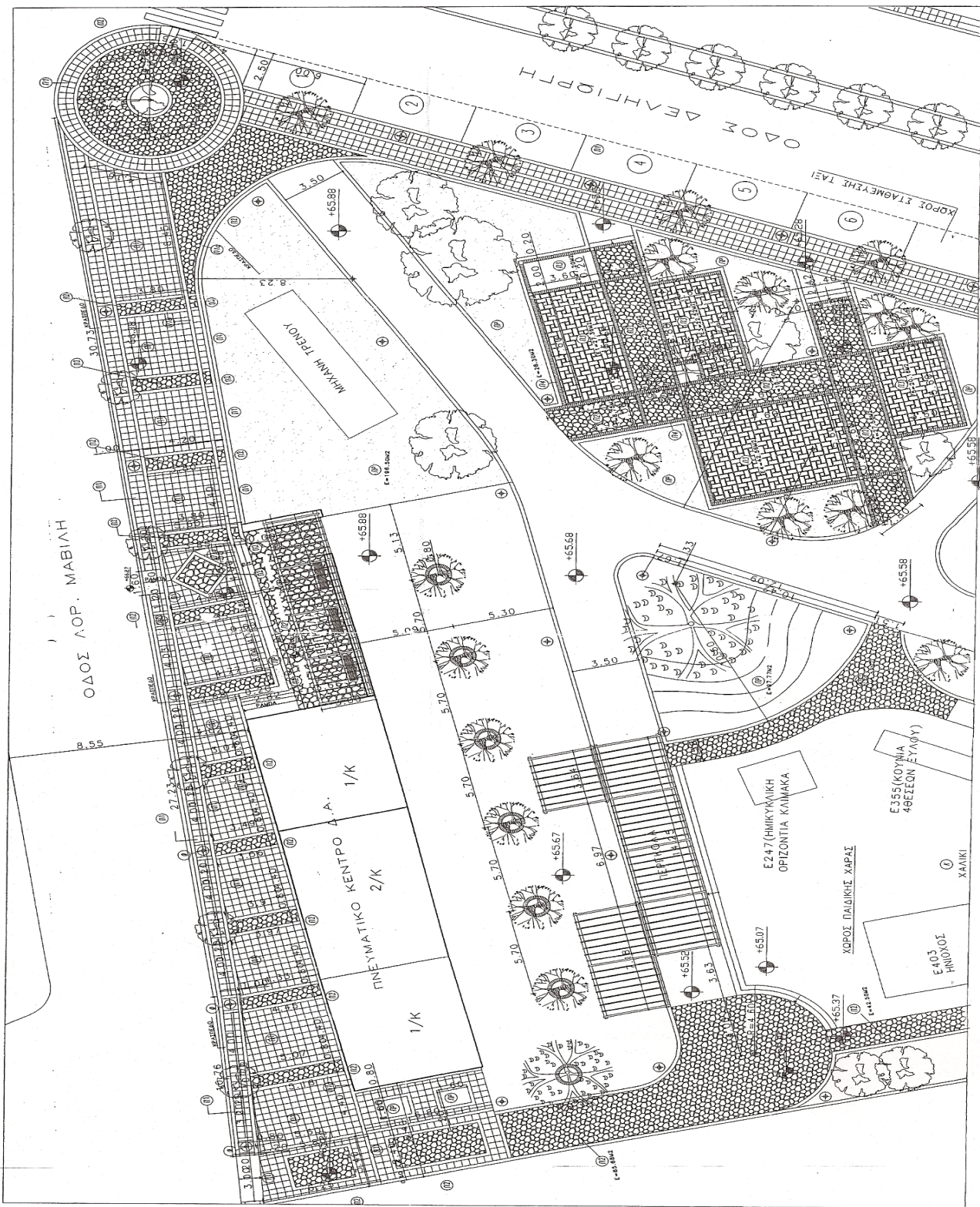
2. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΔΙΑΣΤΑΣΙΟΛΟΓΗΣΗ) ΚΛ. 1:200

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

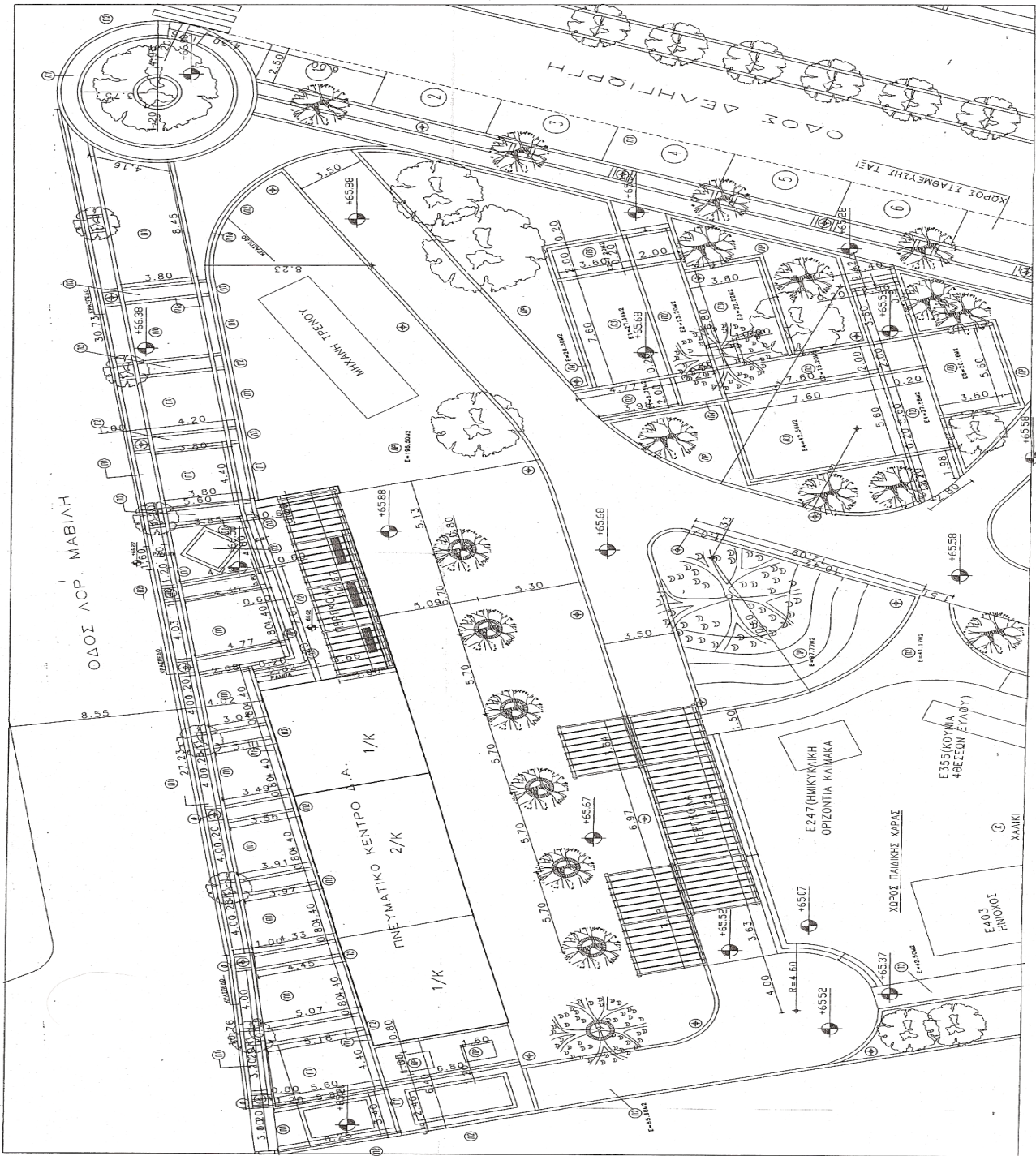
3. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΜΑΒΙΛΗ) ΚΛ. 1:100

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

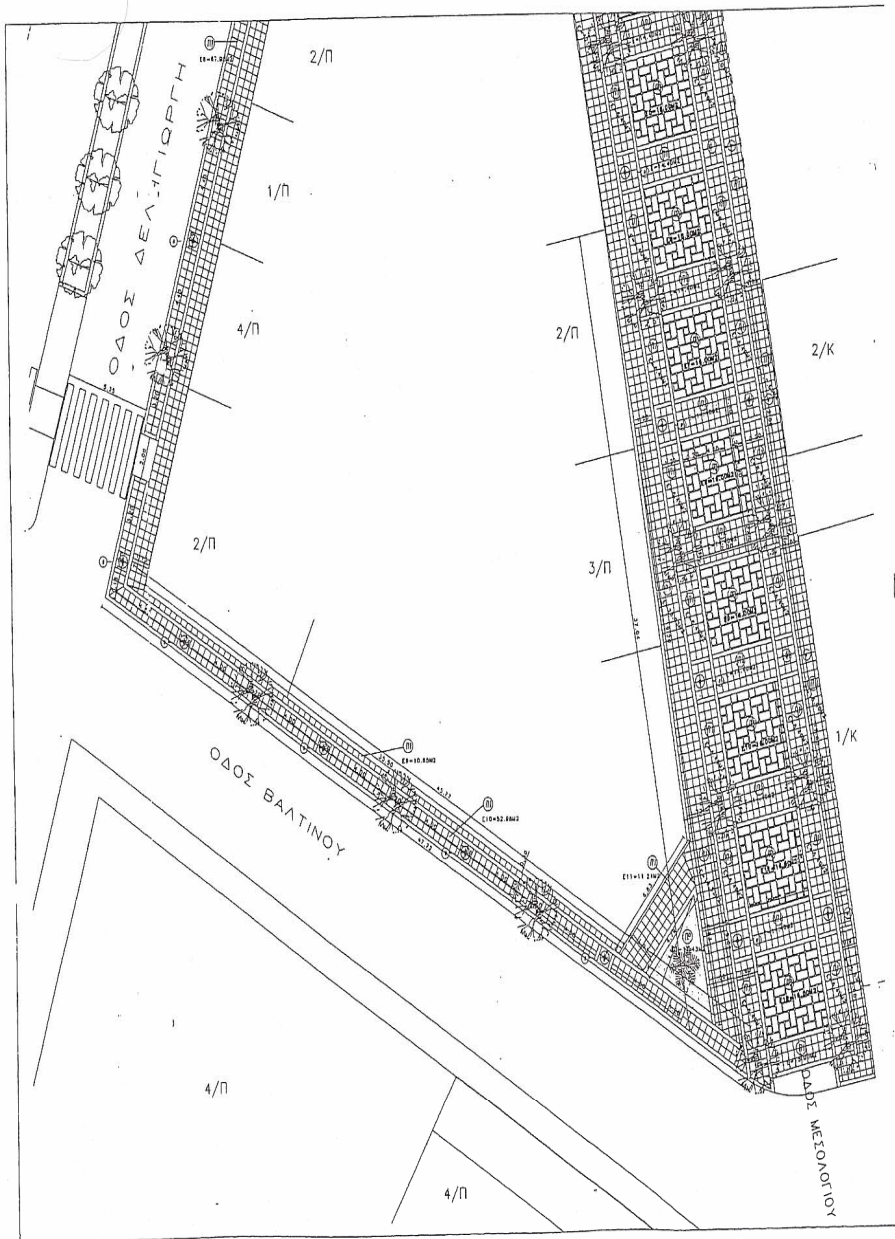
4. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΜΑΒΙΑΗ ΚΑΙ ΔΕΛΙΓΙΩΡΓΗ) ΚΛ. 1:100

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

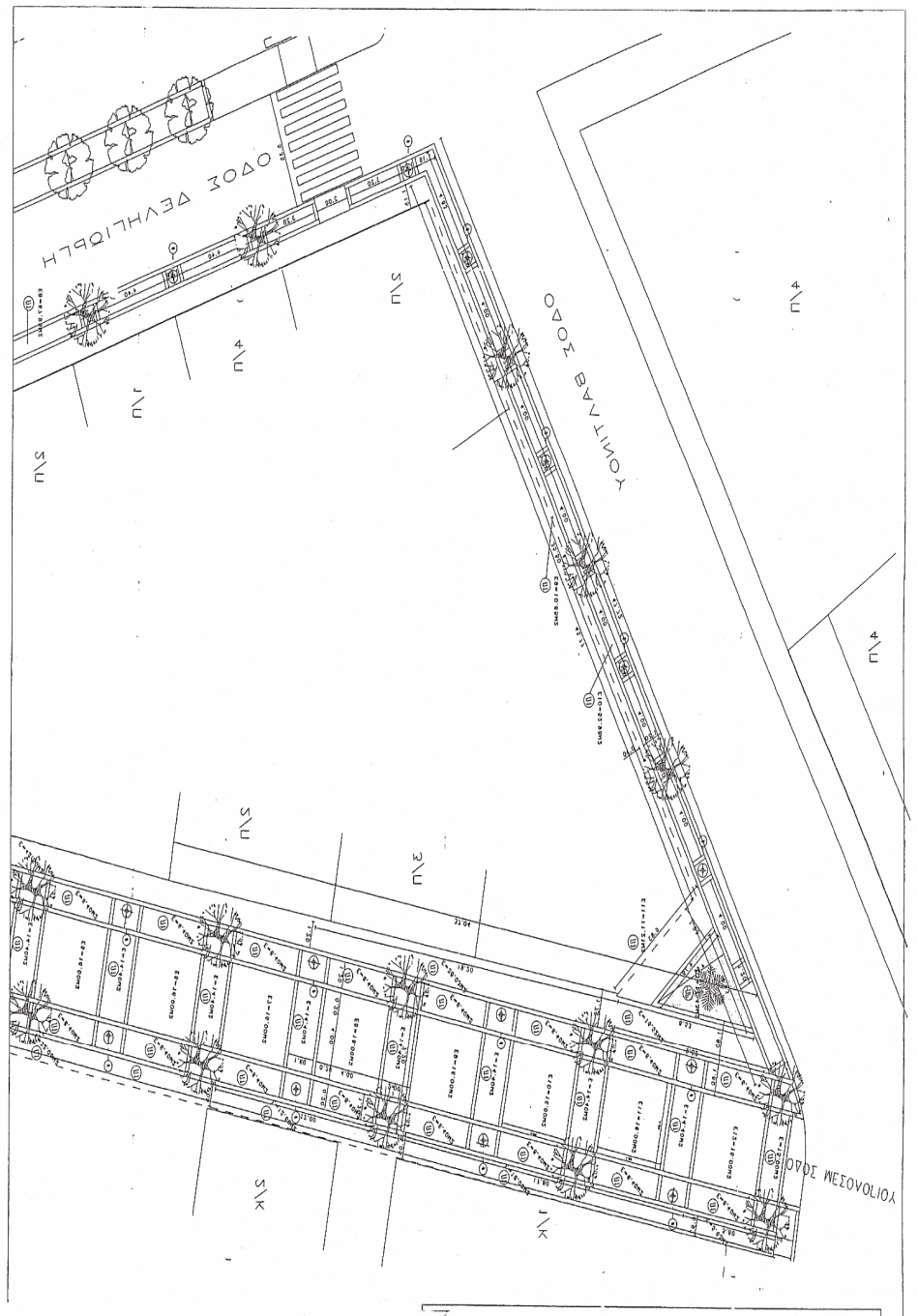
5. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΜΑΒΙΛΗ ΚΑΙ ΔΕΛΙΓΩΡΓΗ)
 (ΔΙΑΣΤΑΣΙΟΛΟΓΗΣΗ)ΚΛ. 1:100

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

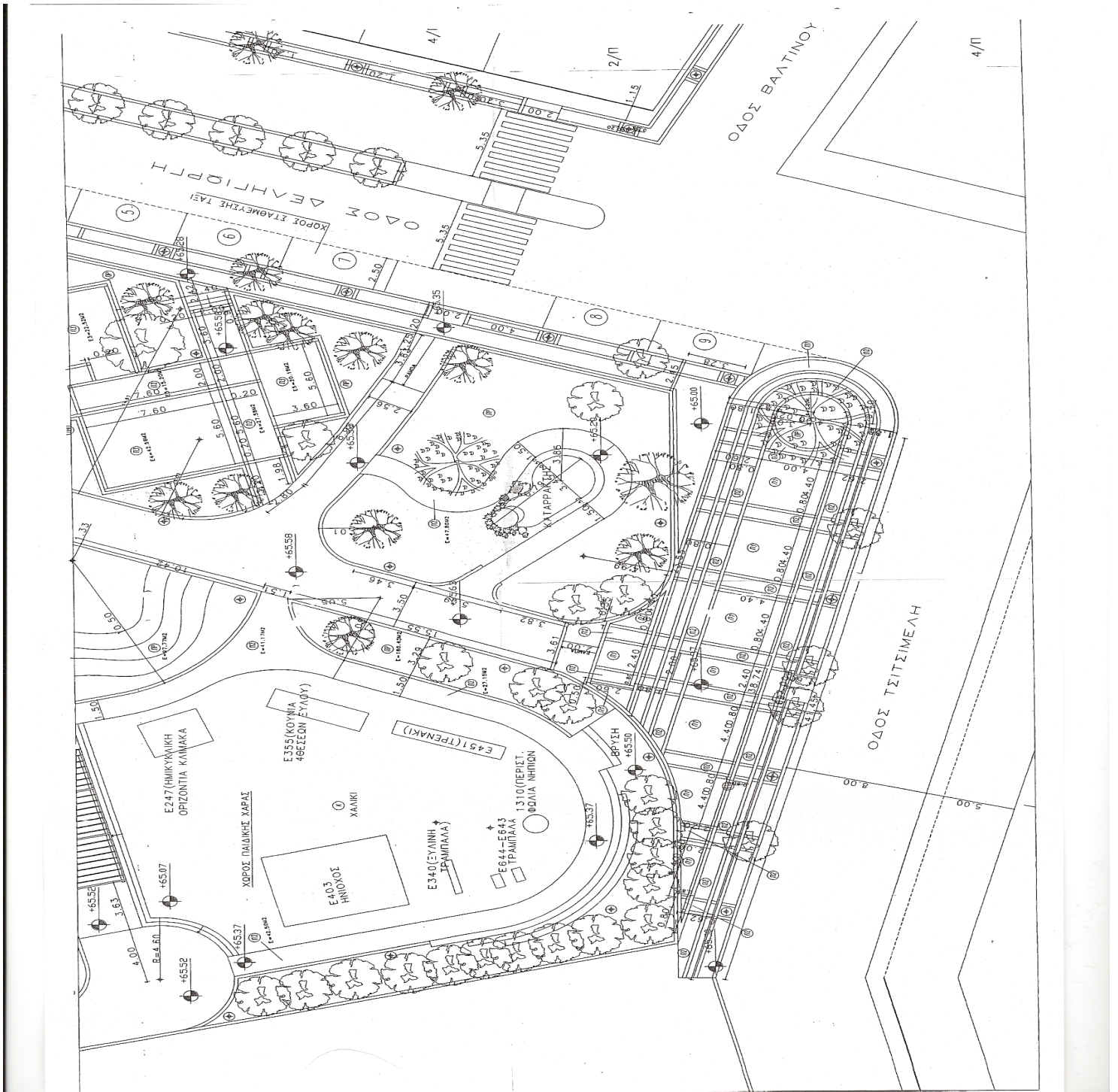
6. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΒΑΛΤΙΝΟΥ) ΚΛ. 1:100

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

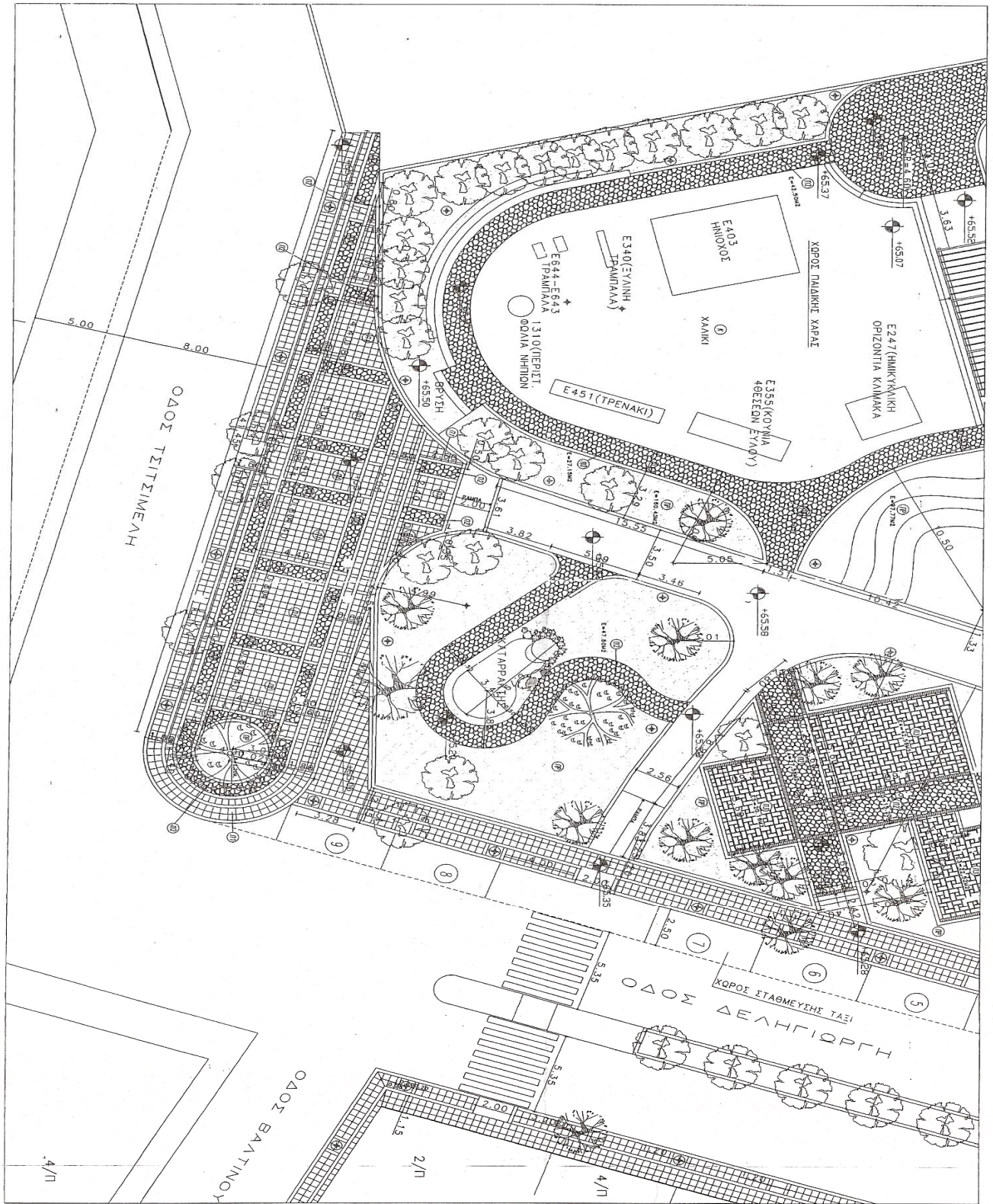
7. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΒΑΛΤΙΝΟΥ)
(ΔΙΑΣΤΑΣΙΟΛΟΓΗΣΗ)
ΚΛ. 1:100

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

8. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΟΔΟΥ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ ΚΑΙ ΤΣΙΤΣΙΜΕΛΗ)
 (ΔΙΑΣΤΑΣΙΟΛΟΓΗΣΗ)
 ΚΛ.1:100

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

9. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ (ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΟΔΟΥ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ ΚΑΙ ΤΣΙΤΣΙΜΕΛΗ ΚΛ.1:100

- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.

5. 3. ΣΧΟΛΙΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

Π1. - ΠΛΑΚΕΣ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟΥ 0.40X0.40

(βοτσαλακη αμοβολης μικρή ψηφίδας χρώματος γκρι)

Π1α. - ΠΛΑΚΕΣ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟΥ ΚΟΜΜΕΝΕΣ 0.20X0.40

(Ανάγλυφες χρώματος κόκκινο)

Π2. - ΠΛΑΚΕΣ ΑΚΑΝΟΝΙΣΤΕΣ ΜΕΣΟΥ ΠΑΚΟΥΣ 5 εκ.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΛΕΠΕΝΟΥ ή ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ .

Π3. - ΠΛΑΚΕΣ ΑΠΟ ΦΑΜΜΙΤΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΔΕΜΑΤΙΟΥ

ΜΕΤΣΟΒΟΥ ΜΕ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΦΩΤΙΑΣ ΤΗΣ ΟΡΑΤΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

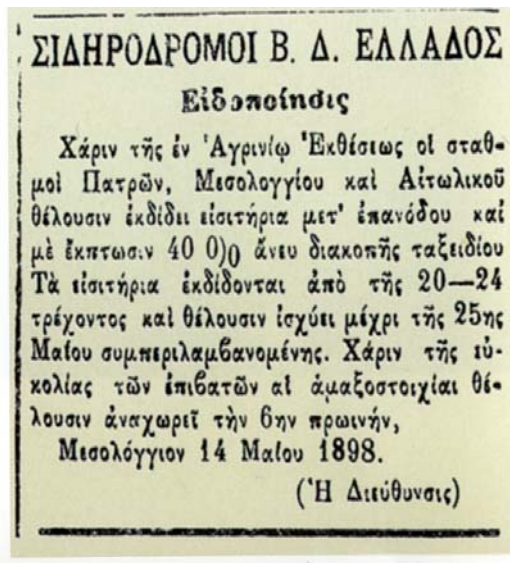
Π4. - ΚΕΡΑΜΙΚΑ ΠΛΑΚΙΔΙΑ 10X20X3 εκ (χρώματος κόκκινο)

ΠΡ. - ΠΑΡΤΕΡΙ .- ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ

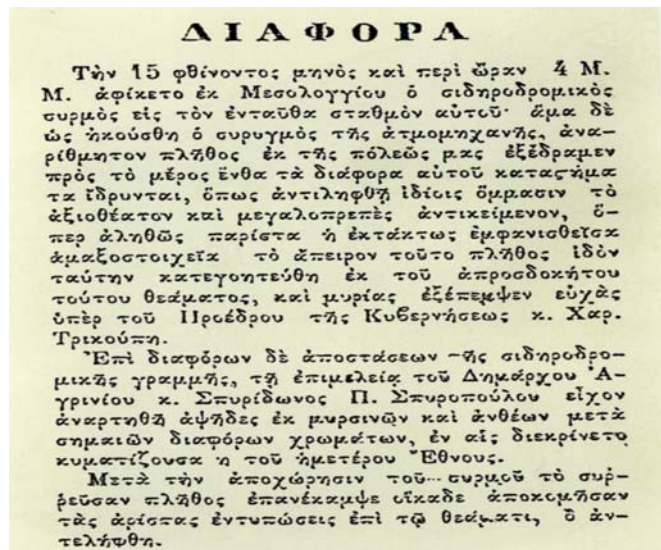
Κ. - ΕΠΙΣΤΡΩΣΗ ΜΕ ΧΑΛΙΚΙ

6. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Ο παλαιός σταθμός ήταν από τους πρώτους που κατασκευαστήκαν στην τότε Ελλάδα στην εποχή του Χαριλάου Τρικούπη. Ήταν ένα μέσο μεταφοράς αλλά και εμπορίου, πρωτόγνωρο για τον ελλαδικό χώρο στο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού από της αλληπάλληλες κακουχίες της μεταπολεμικής Ελλάδος.

1. Ἡ πρώτη Ἀνακοίνωσις

2. Λειτουργία τοῦ σταθμοῦ καὶ ἐγκαινισμὸς

3. Ἡ πρώτη φωτογραφία ἀπὸ τὸν τύπο

- [ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ](#)
- [Σ.Β.Δ.Ε.](#)

6. 1.ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

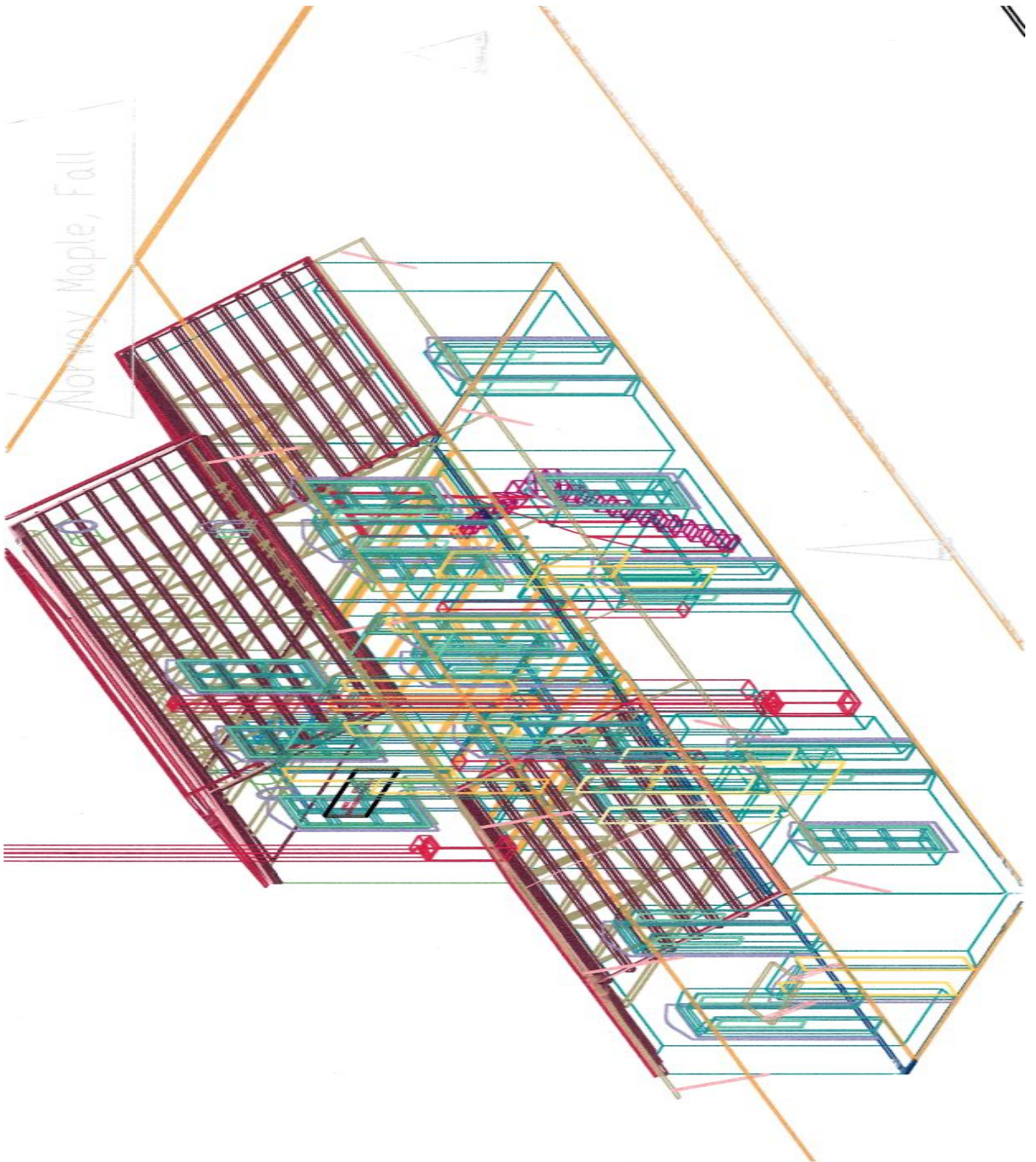
6. 1.1ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Τα παρακάτω σχέδια μελετηθήκαν με το σχεδιαστικό πρόγραμμα AutoCAD 2005. Επίσης υπάρχουν σχέδια τρισδιάστατα 3D, και απεικόνιση με φωτορεαλισμό.

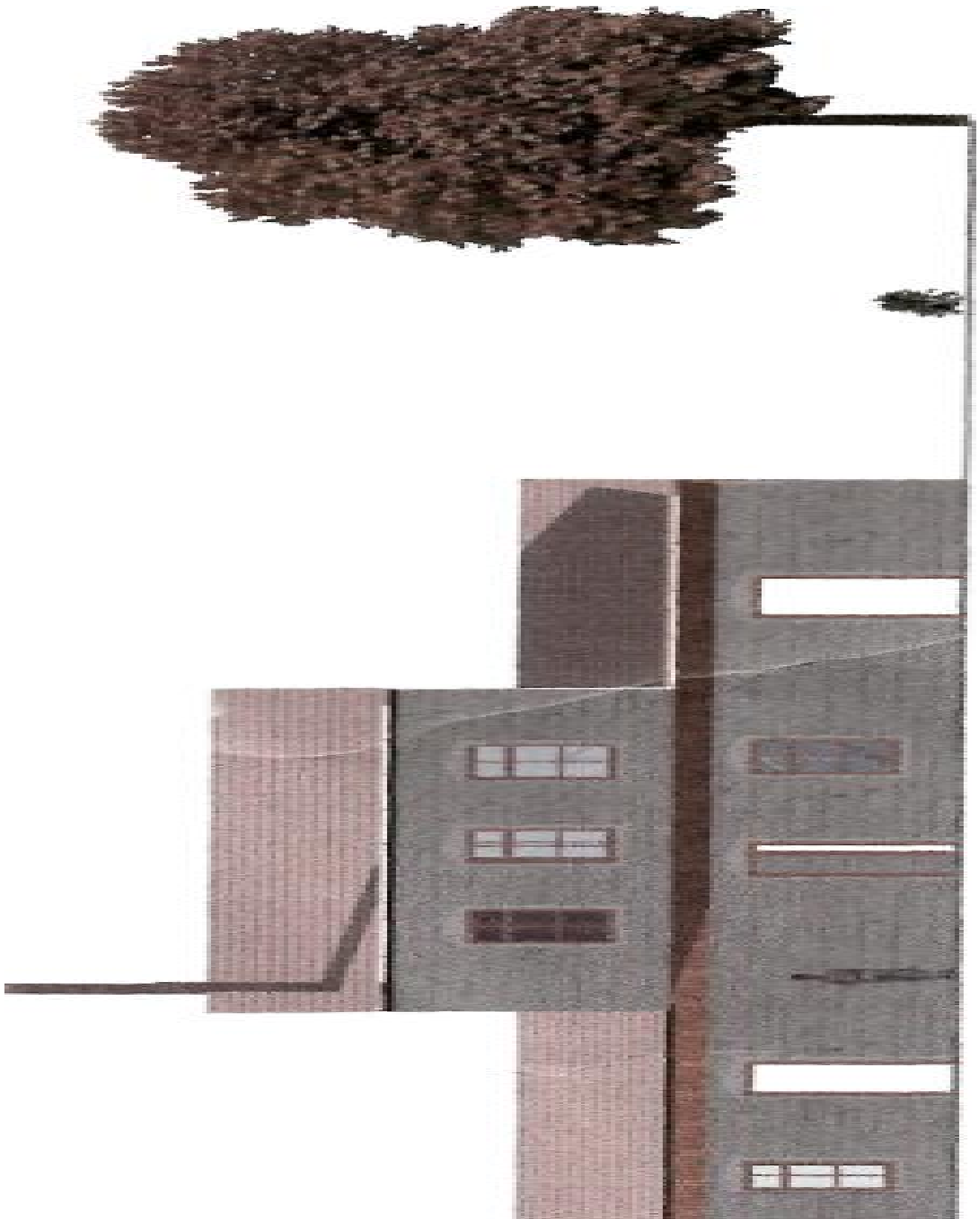

3D μορφή - φωτορεαλισμός

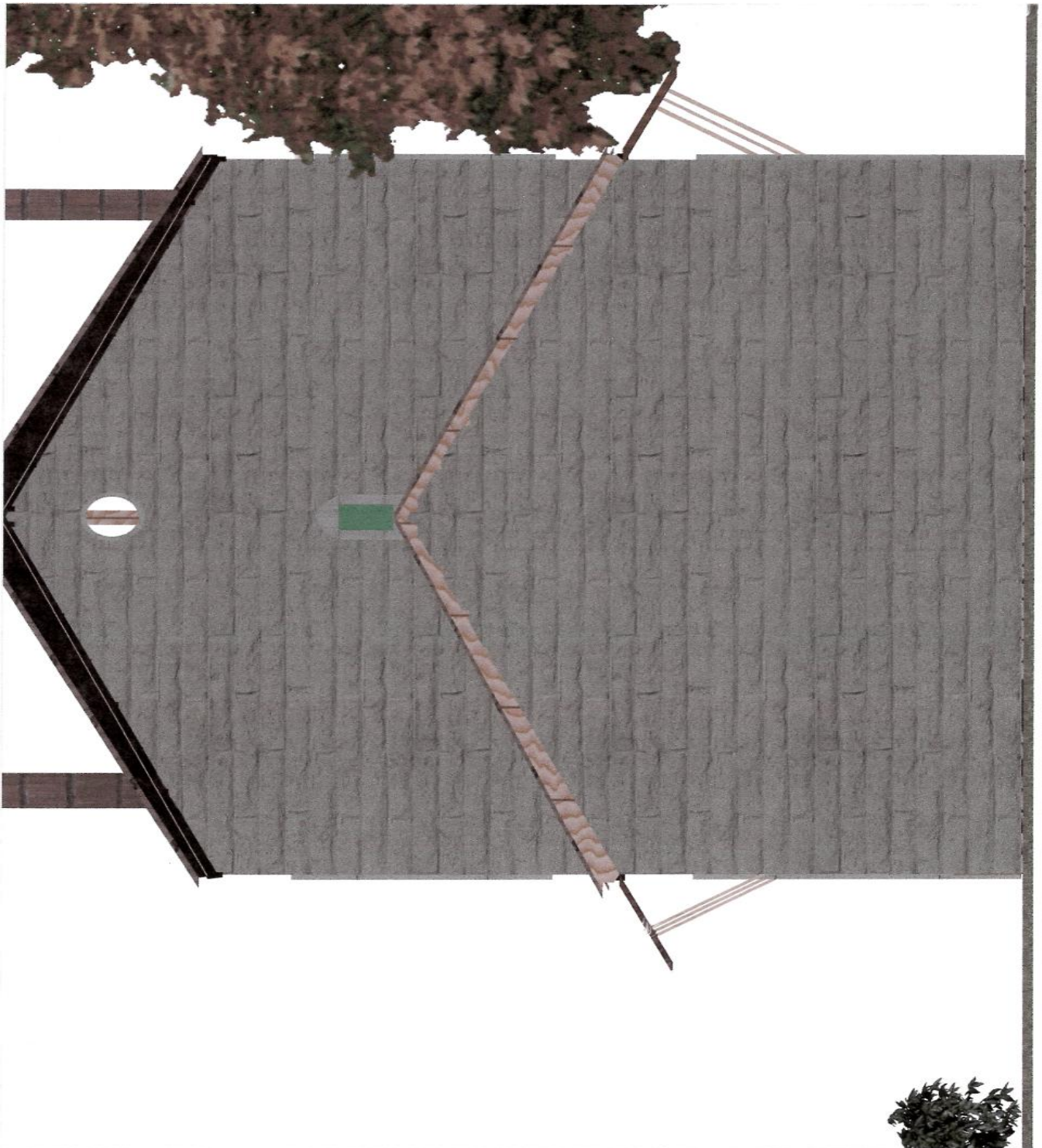
- [AutoCAD 2005](#)

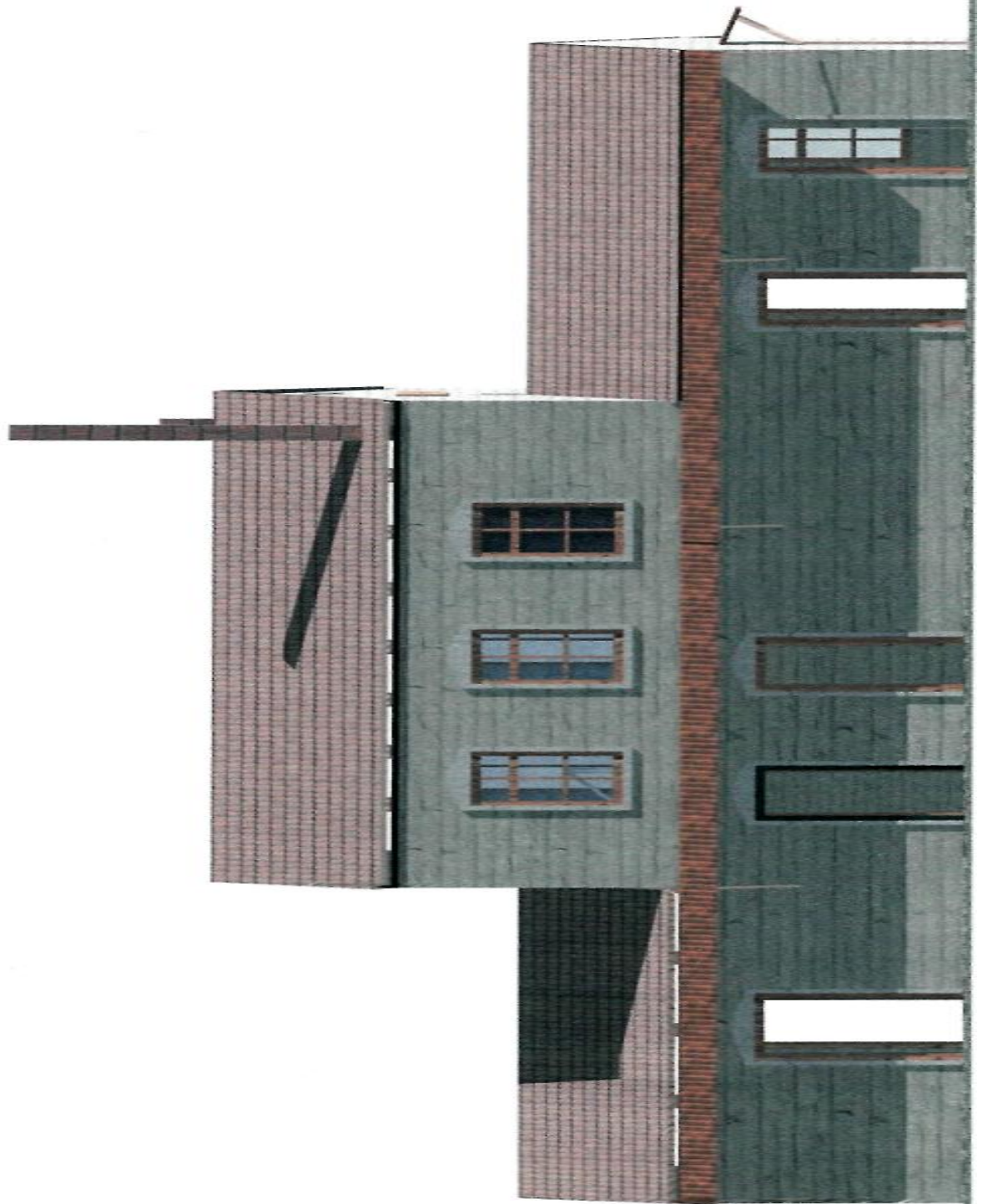
- AutoCAD 2005

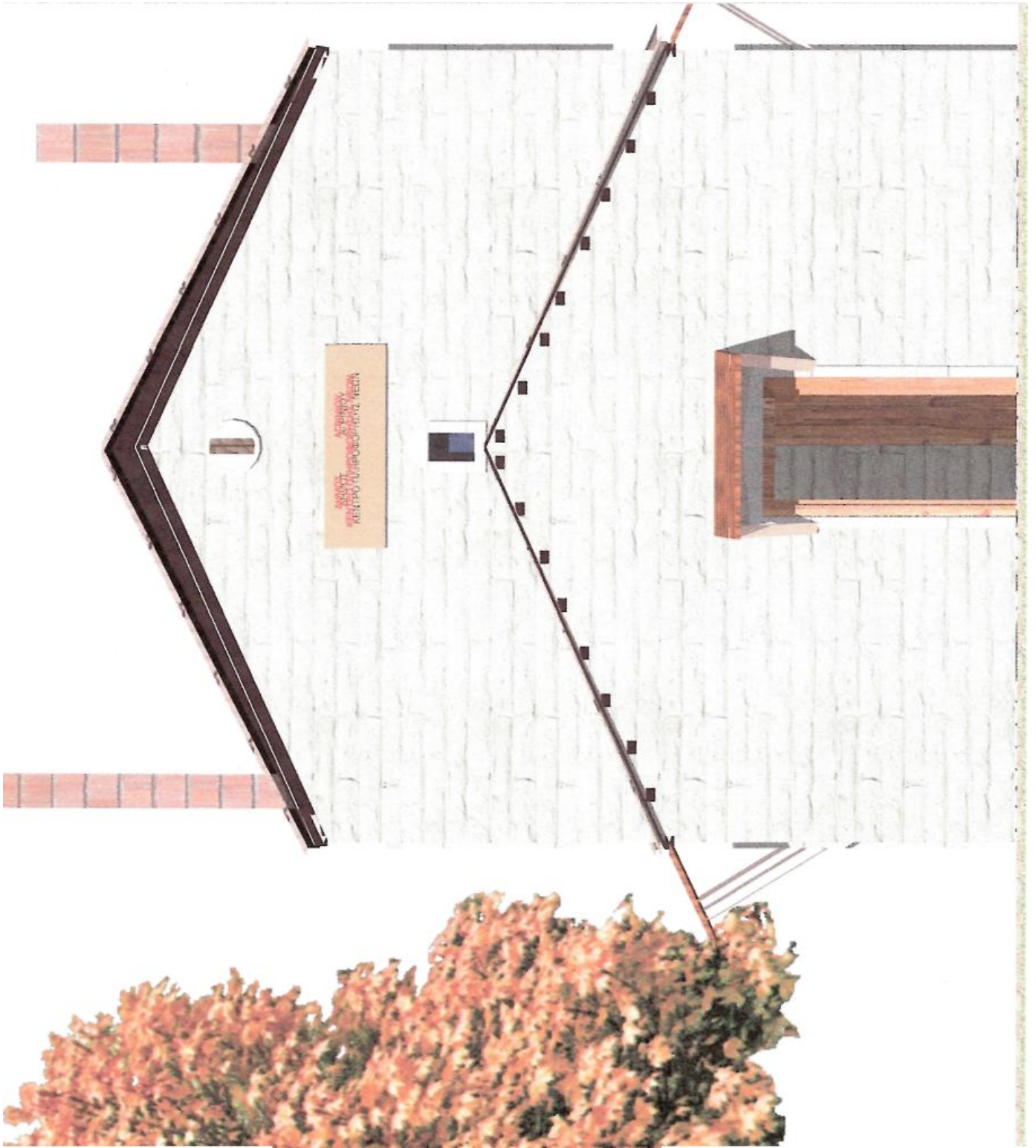
- [AutoCAD 2005](#)

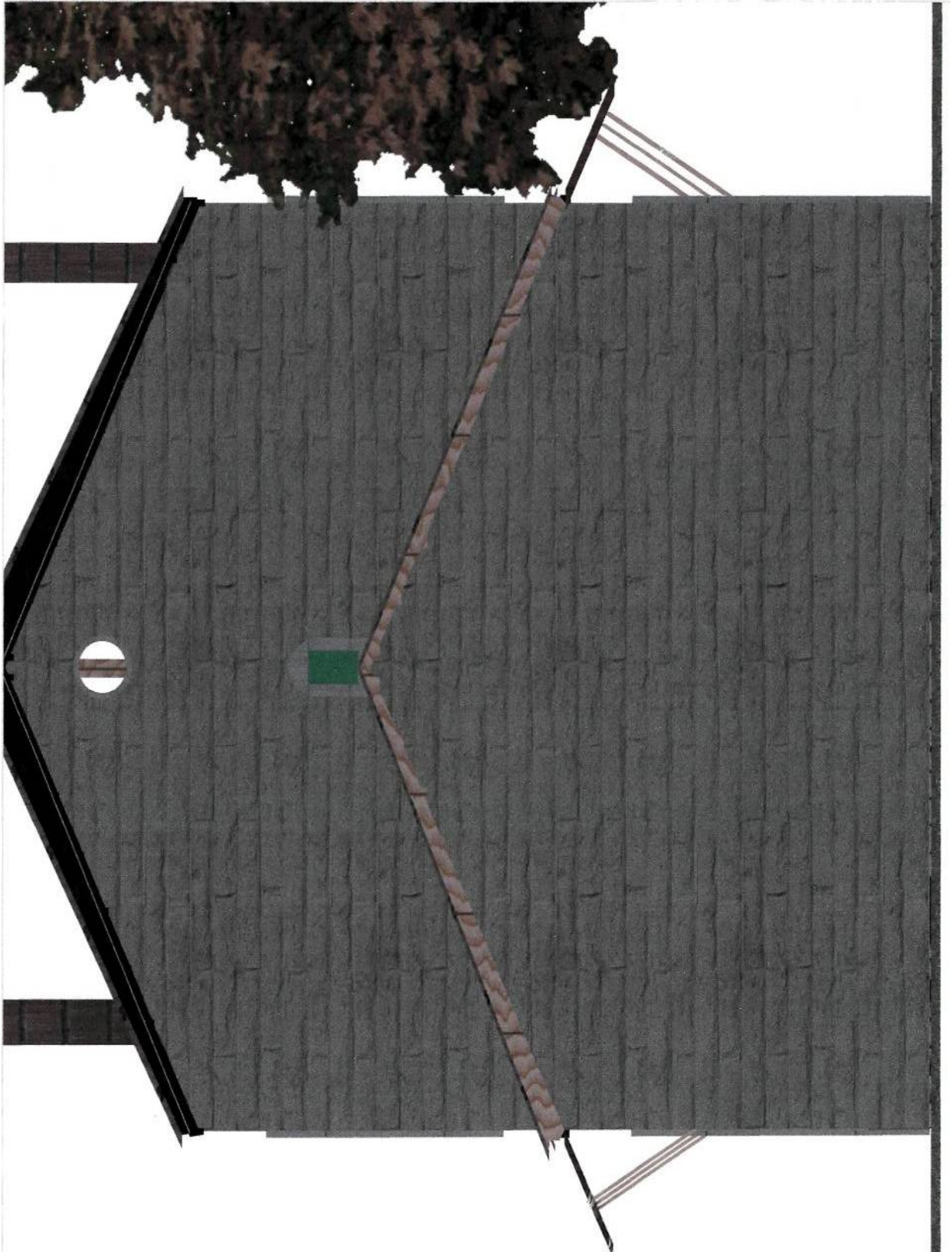
- [AutoCAD 2005](#)

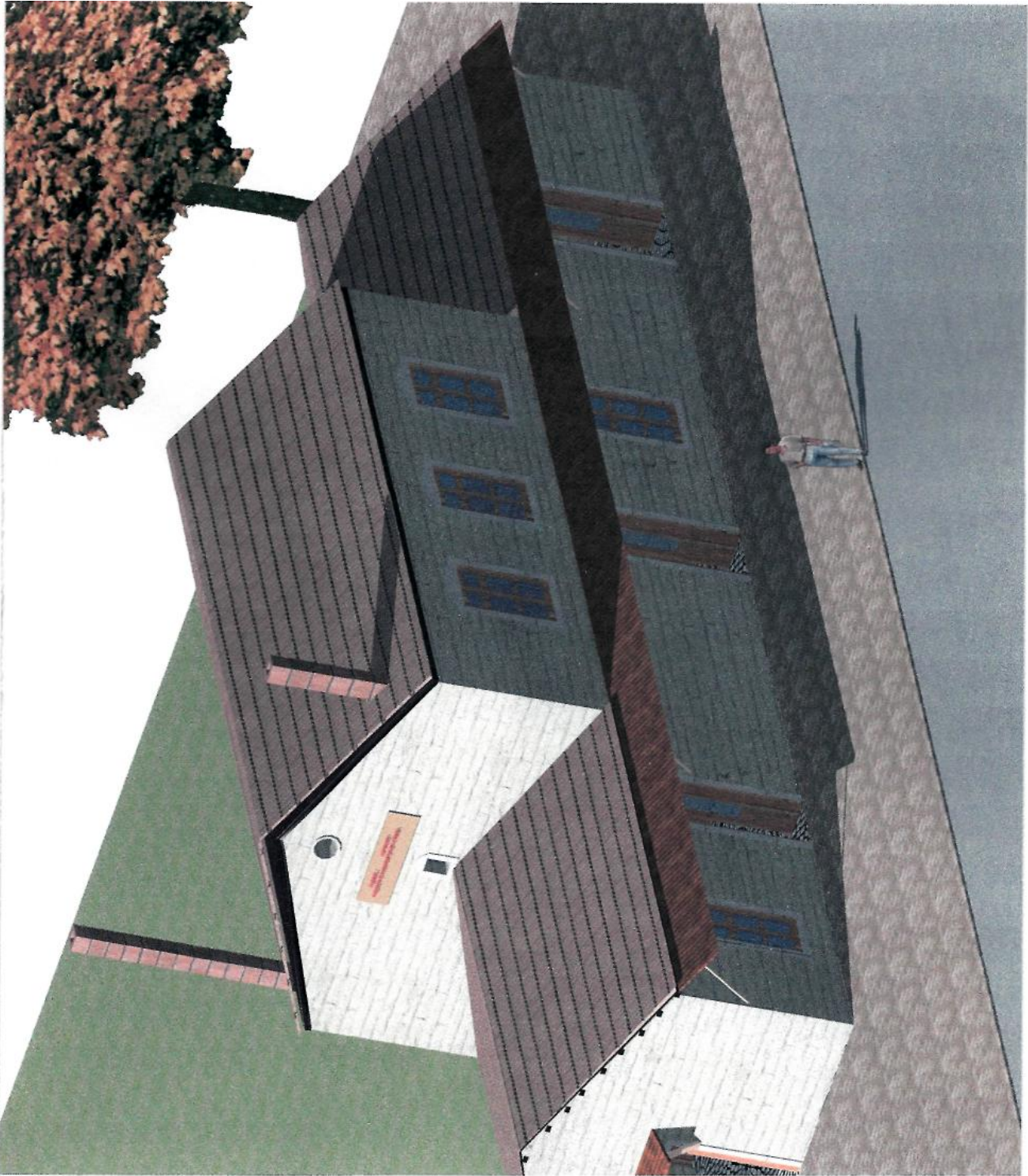
- [AutoCAD 2005](#)

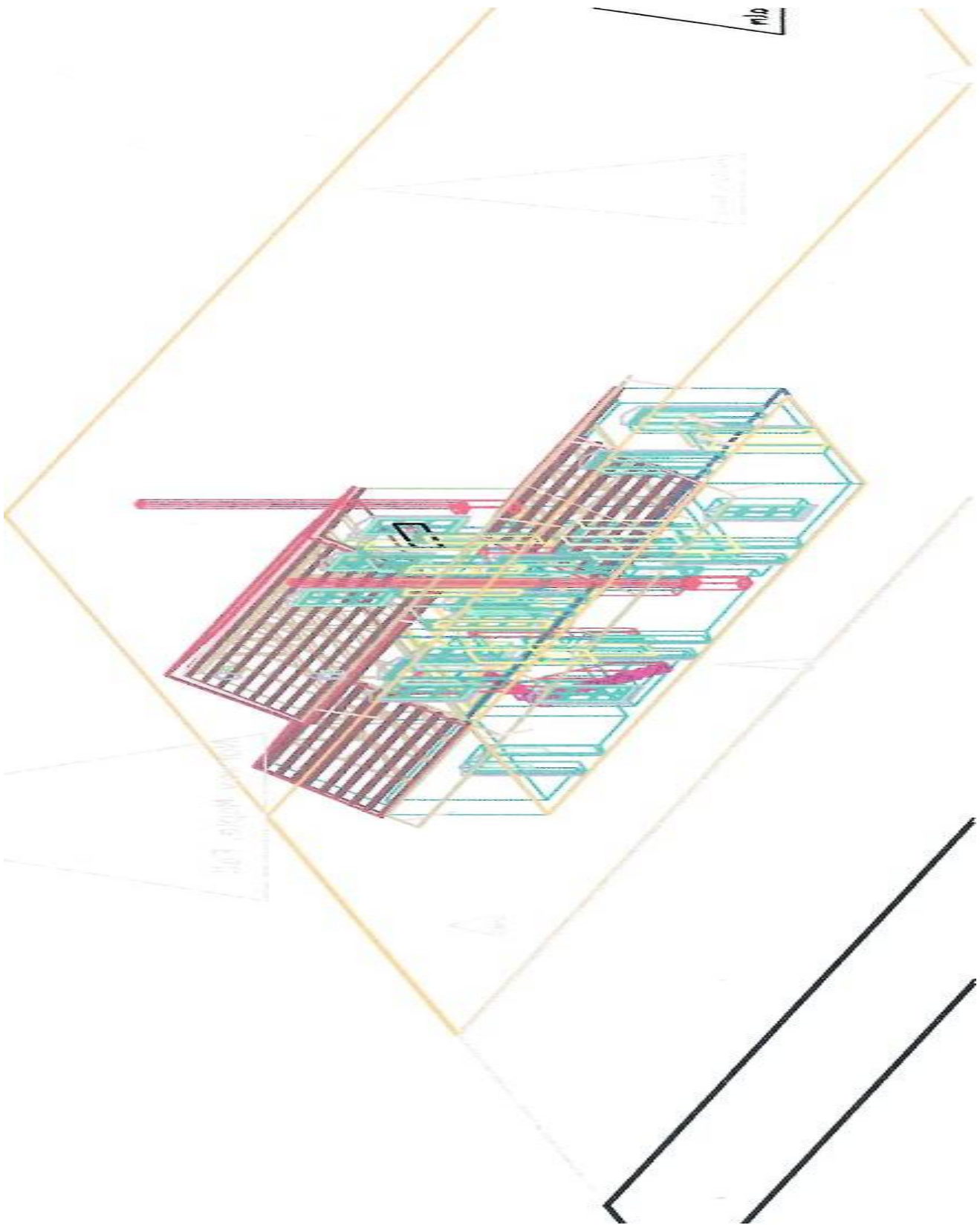
- [AutoCAD 2005](#)

- [AutoCAD 2005](#)

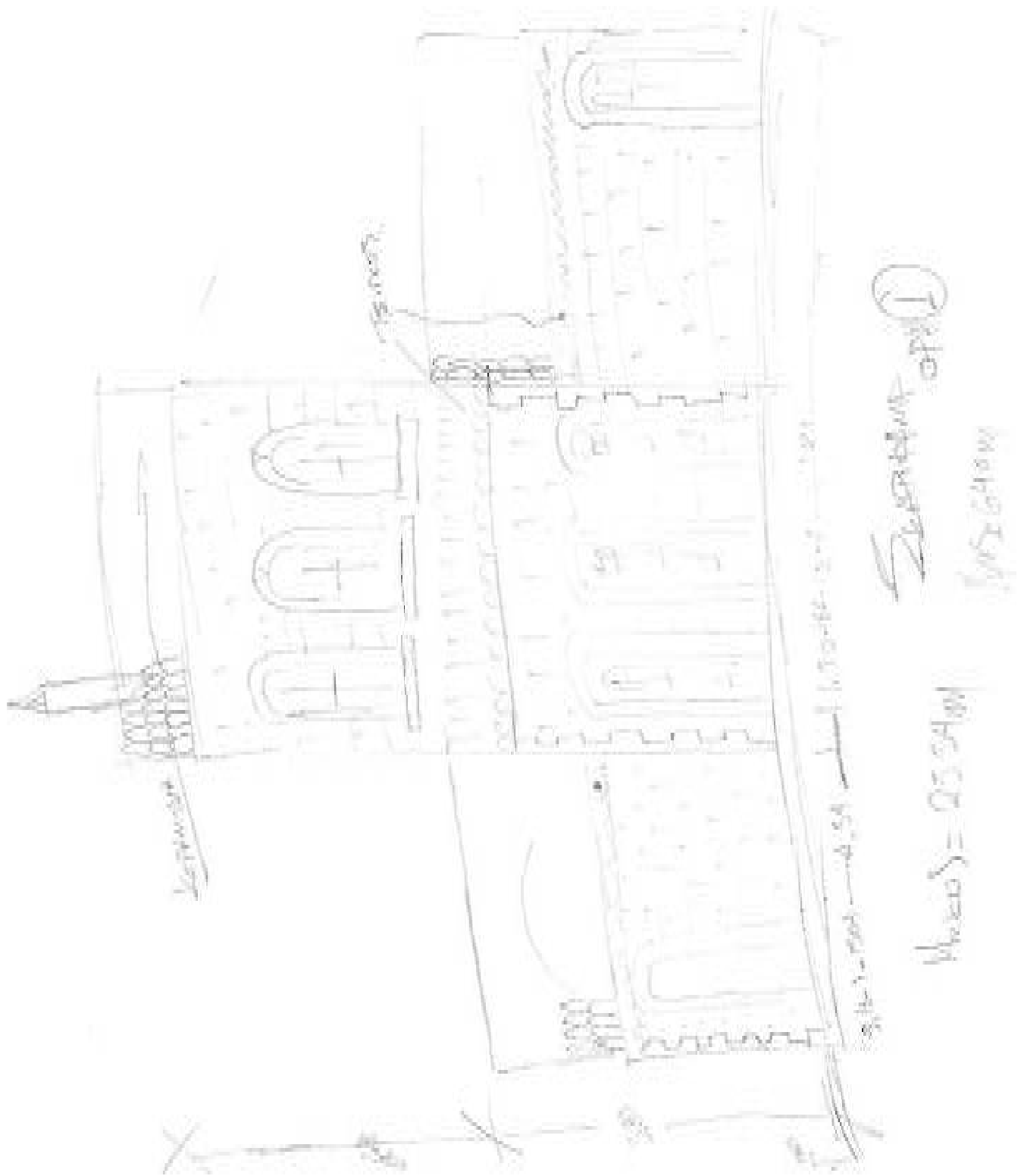

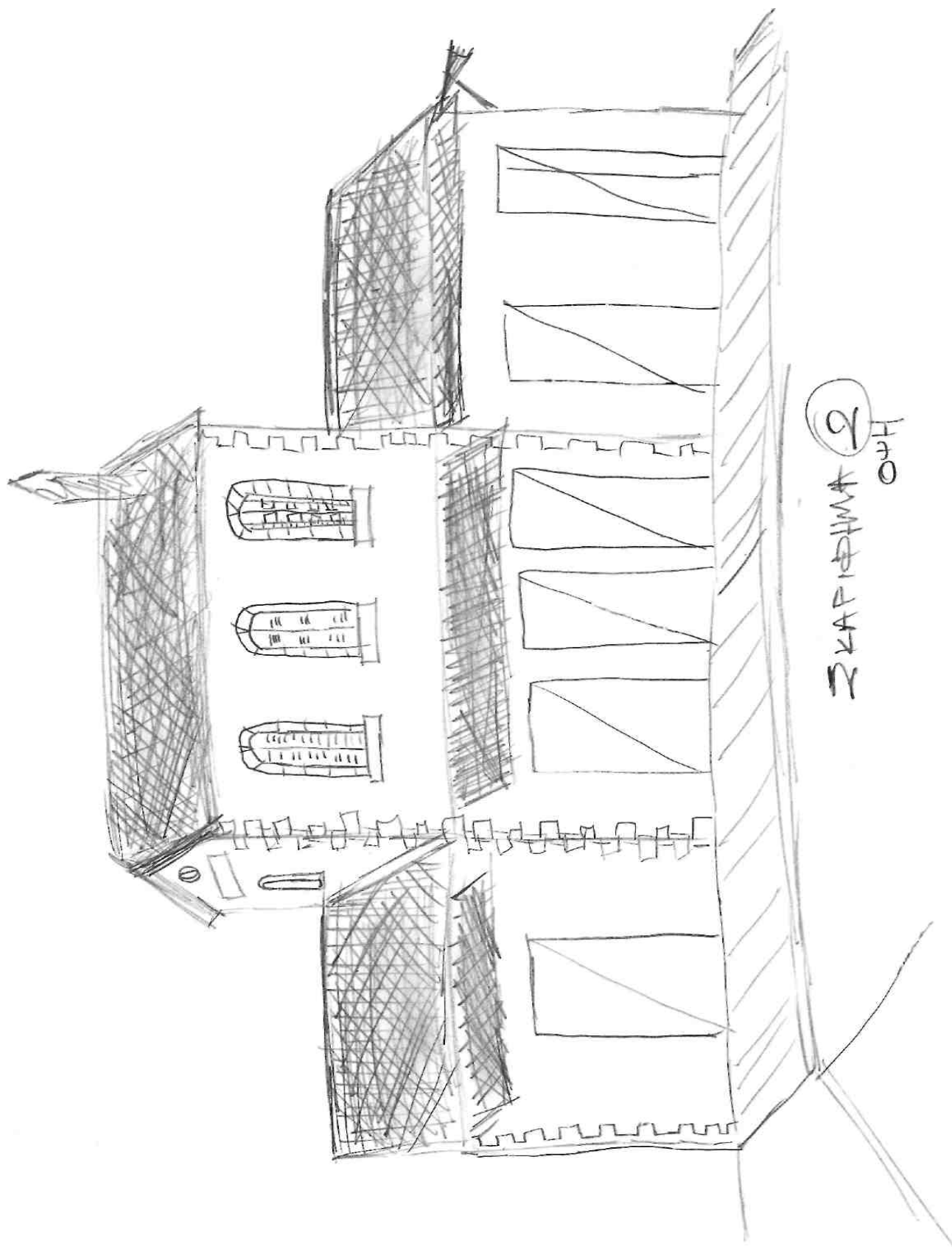
- [AutoCAD 2005](#)

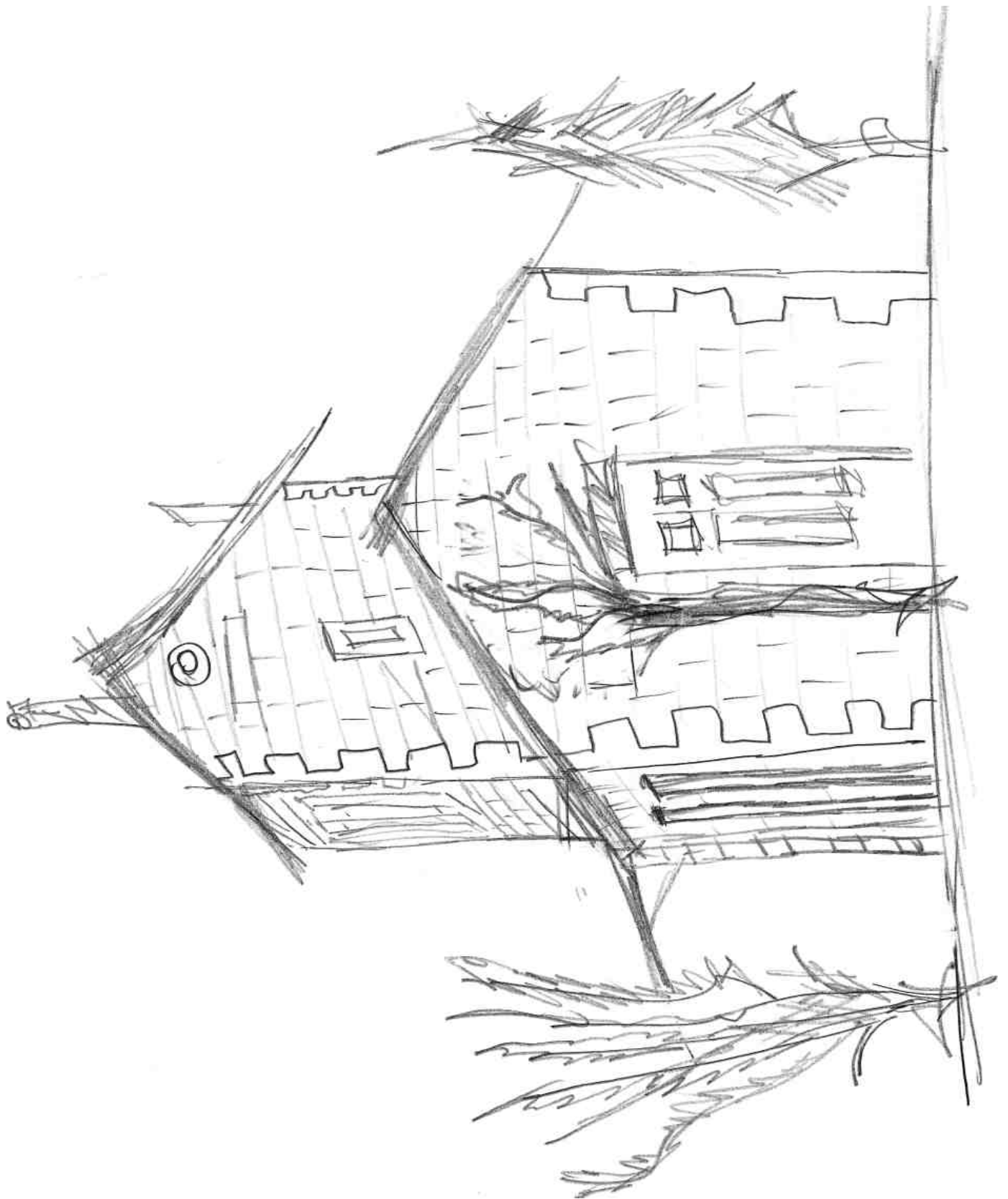
- AutoCAD 2005

6. 1.2. ΣΚΑΡΙΦΗΜΑΤΑ

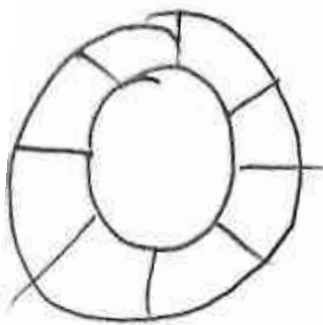
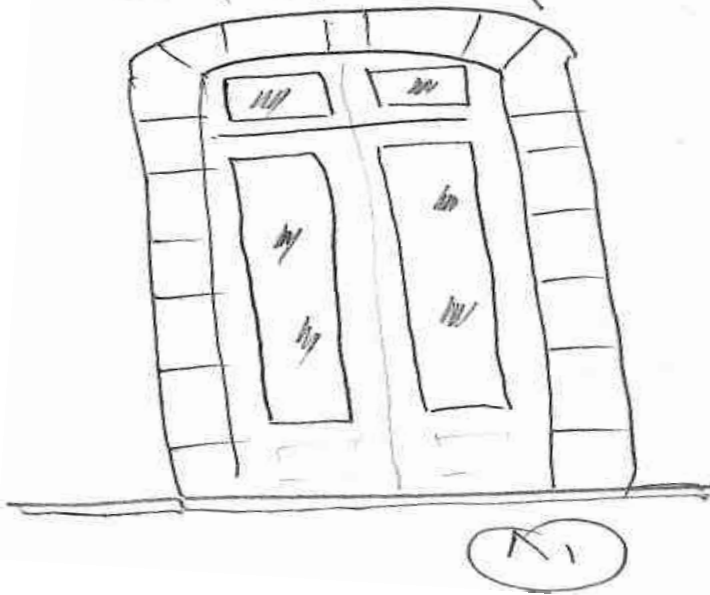

2 KAPITAMA 9
02H

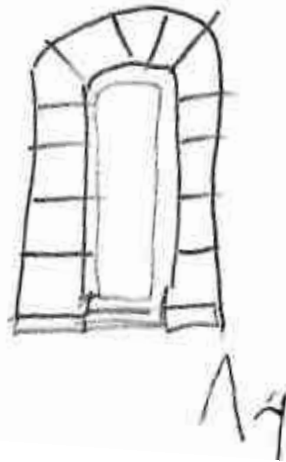

ΕΠΙΤΟΜΕΡΙΑ
ΠΟΡΤΑΣ & ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ

ΦΕΓΓΙΤΗΣ

ΜΙΚΡΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ

6. 1.3. ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΕΔΙΩΝ & ΣΚΑΡΙΦΗΜΑΤΩΝ

Τα σχέδια πραγματοποιηθήκαν με πρόγραμμα βάσει των πραγματικών διαστάσεων που υπήρχαν κατά το μέτρημα όλου του σταθμού. Ακόμη χρησιμοποιηθήκαν όσο το δυνατόν καλύτερα υλικά (Materials) για την καλύτερη απόδοση του φωτορεαλισμού. Τέλος σημαντικό ρολό έπαιξαν και τα σκαριφήματα που παραθέτονται

6. 2. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΣΤΑΣΗ ΣΙΑ. ΣΤΑΘΜΟΥ.

6. 2.1. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ – ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ.

Ο σταθμός βρίσκεται στην πλατεία, είναι σε καλή κατάσταση εξωτερικά, η τοιχοποιία, λόγω της πετράς αλλά και της αρχιτεκτονικής του, με καλή αντισεισμικότητα. Το μονό πρόβλημα που αντιμετωπίζει είναι ότι σε κάποια σημεία στον εσωτερικό χώρο, παρατηρείται αλλοίωση - αποσάθρωση του ξύλου από καιρικές συνθήκες και το πέρασμα των χρόνων . Συγκεκριμένα η σκάλα ορισμένα δοκάρια, και οι εσωτερικές πόρτες.

Αν όμως η εγκατάλειψη και η έλλειψη συντήρησης του σταθμού συνεχιστεί για πολλά χρόνια ακόμα θα βρεθούμε στη δυσάρεστη θέση να δούμε σοβαρές αλλοιώσεις εσωτερικά και εξωτερικά. Είδη υπάρχουν κάποιες αλλοιώσεις κυρίως λόγω παλαιότητας. Απ' ότι ξέρουμε ο σταθμός αυτός σήμερα δεν χρησιμοποιείται. Το ισόγειο δάπεδο έχει επίστρωση μεταγενέστερη από σκυρόδεμα κυρίως για λόγους εύκολης καθαριότητας και για στατικούς λόγους .

6. 2.1. ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ

Τα ξύλινα μεσοπατώματα του σταθμού στηρίζονται στους πέτρινους τοίχους. Παρατηρούμε όμως ότι έχει γίνει επέμβαση με σιδερένιους κυλοδοκούς (κιρίσια) μορφής διπλού ταφ λόγω της φθοράς κάποιων ξύλινων δοκών. Οι δοκοί αυτοί χρησιμοποιήθηκαν μόνο στην αντικατάσταση κάποιων κυρίως ξύλινων δοκών στήριξης των μεσοπατωμάτων.

Τα μεσοπατώματα απ' ότι βλέπουμε αποτελούνται από τους κυρίως δοκούς που στηρίζονται στους τοίχους. Πάνω στους κυρίως δοκούς είναι οι δευτερέων δοκοί και τέλος πάνω από τους δευτερέων δοκούς είναι το ξύλινο πάτωμα το οποίο αποτελείται από χοντρές τάβλες οι οποίες είναι τοποθετημένες η μια δίπλα στην άλλη (σανίδωμα, πέτσωμα).

6. 2.3. ΞΥΛΙΝΗ ΣΤΕΓΗ

Οι στέγες είναι κατασκευές που αποτελούνται από επικλινή με βάτα επίπεδα, έτσι ώστε να είναι όσο το δυνατόν ταχύτερη η απομάκρυνση των νερών της βροχής και κυρίως των χιονιών και για να περιορίζονται οι κίνδυνοι να περάσει το ή έστω η υγρασία μέσα στο κτήριο.

Η στέγη του σταθμού διατηρείται σε καλή κατάσταση, έχει όμως κάποια φθορά στα ξύλα και στα κεραμίδια και αυτό οφείλεται περισσότερο στην παλαιότητα του σταθμού.

6. 3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΙΑ. ΣΤΑΘΜΟΥ.

Προτείνεται η αποκατάσταση τυχόν προβλημάτων με επεμβάσεις οι οποίες θα εξασφαλίσουν την ανάδειξη της μορφής του ως σιδηροδρομικό μνημείο του Αγρινίου. Δεν προβλέπεται η επαναλειτουργία του. Κύριος στόχος είναι η ενίσχυση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και η δυνατότητα απόδοσης του ιστορικού σταθμού στο κοινό, ως επισκέψιμα μνημεία, μουσεία λαογραφικής τέχνης, εκθεσιακοί χώροι, για τα προϊόντα της πόλης μας με τον δυνατόν καλλίτερο τρόπο. Ακόμα μπορούν να εδράζονται η εκπολιτιστική σύλλογοι της περιοχής ή μπορεί να γίνει και πολύ ωραίο ταβερνάκι.

- **Πρώτη πρόταση:** Μετά από τις κατάλληλες διεργασίες αποκατάστασης και αφού μπορέσουμε να αποδώσουμε καλύτερα την προϋφίσταντο μορφή του. Θα είναι ανοιχτοί στο κοινό και θα μπορούν οι άνθρωποι να γνωρίσουν την ιστορία και την λειτουργία του σιδηροδρομικού σταθμού καθώς και τις τεχνοτροπίες κατασκευής τους σε άλλες εποχές με τα υπάρχοντα μέσα.
- **Δεύτερη πρόταση:** Να γίνουν δυο λαογραφικά μουσεία, όπου το κάθε ένα από αυτά να αναφέρετε σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους. εκεί μπορούν να εκθέτονται διάφορες δουλείες μεγάλων Αγρινιωτών καλλιτεχνών ζωγράφων, γλυπτών, φωτογράφων κτλ. Ακόμα και διάφορα αντικείμενα λαογραφικής τέχνης υφαντά , πήλινα σκευή ,σκευή από χαλκό κα.
- **Τρίτη πρόταση:** Εκθεσιακοί χώροι για τα προϊόντα που παράγονται στο Αγρίνιο και να ενοικιάζετε από το δήμο σε αυτές τις εταιρείες για τις τουριστικές περιόδους .εκεί θα μπορούν να προβληθούν προϊόντα όπως ο καπνός ,το κρασί ,το τσίπουρο, τα γλυκά και άλλα.
- **Τέταρτη πρόταση:** Έδραση των εκπολιτιστικών συλλόγων της πόλης. Το Αγρίνιο έχει τα δικά του ήθη και έθιμα και επίσης διαφορετικές παραδοσιακές στολές και διαφορετικά προϊόντα παραγωγής. Οπότε σε αυτούς τους χώρους μπορούν να διαφημίσουν τα προϊόντα τους και την ιστορία της πόλης.
- **Πέμπτη πρόταση:** Αυτός ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν ταβερνάκι με κάποια ιστορικά στοιχεία από την εποχή του τρένου, αυτός ο χώρος κάποιους ανθρώπους θα τους ταξιδεύει σε άλλες εποχές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΠΟΤΕ... ΑΡ. ΜΠΑΡΧΑΜΠΙΑ
- ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
- ΧΡ. ΚΑΤΣΙΜΠΙΝΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΗΣ D.E.A. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
- ΦΩΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
- ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ
- Www.culture.gr
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
- ΦΩΤΟΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Κ. ΖΑΜΠΑΡΑ
- ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
- Σ .Β. Δ .Ε.
- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Δ.Α.
- AutoCAD 2005

